TEMAS
MONTHLY

SAYI: 16
KASIM 2026

Yangın Nedeniyle Zarar Gören veya Zayi Olan Emtia ve Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Vergisel Durumu

İçindekiler

01 Bizden Haberler

Tema Grup, Tag Alliances Madridi Uluslararasi Konferansi'nda Yer Aldı

02 Kapak Konusu

Yangın Nedeniyle Zarar Gören Veya Zayi Olan Emtia Ve Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Vergisel Durumu

03 Yazı ve Yorum Köşesi

Türkiye Finans Sektör

Transit Ticarette %95 Kazanç İndirimi: Türkiye Mukimi Şirketler Arasındaki Zincirleme Satışlar ve Kazancın Türkiye'ye Tranferi Sorunu

İndrimli Oran Uygulamaları 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

Uzaktan Çalışma Yönetmenliği

st

Bizden Haberler

Tema Grup, Tag Alliances Madrid Uluslararası Konferansı'nda Yer Aldı

Tema Grup, uluslararası hukuk, muhasebe ve danışmanlık profesyonellerini bir araya getiren TAG Alliances ağının 21-23 Ekim 2026 tarihlerinde Madrid'de düzenlenen Sonbahar Uluslararası Konferansı'na katıldı. Farklı ülkelerden üye firmaların temsilcilerini buluşturan etkinlik, güncel gelişmelerin değerlendirilmesi, mesleki deneyimlerin paylaşılması ve uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi açısından önemli bir platform sundu.

Tema Grup'u temsilen konferansa katılan Yönetici Ortak Çiğdem Özdemir, farklı ülkelerden meslektaşlarıyla bir araya gelerek sektörel gelişmeler, mesleki uygulamalar ve iş birliği fırsatları üzerine görüş alışverişinde bulundu. Konferans boyunca gerçekleştirilen toplantılar, oturumlar ve networking etkinlikleri, mevcut ilişkilerin geliştirilmesine ve yeni bağlantıların kurulmasına katkı sağladı.

Konferansın öne çıkan başlıkları arasında ekip çalışması, liderlik, iyi olma hâli, yapay zekânın profesyonel hizmetlere etkisi ve küresel ticaretteki güncel gelişmeler yer aldı. Mesleki paylaşım oturumları kapsamında Çiğdem Özdemir, Audit & Assurance panelinde konuşmacı olarak da yer alarak deneyimlerini uluslararası katılımcılarla paylaştı.

TAG Alliances Madrid Konferansı, Tema Grup açısından uluslararası mesleki ağ içindeki ilişkilerin pekiştirilmesi ve küresel bilgi paylaşımının güçlendirilmesi bakımından verimli bir buluşma oldu.

Yangın Nedeniyle Zarar Gören Veya Zayi Olan Emtia Ve Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Vergisel Durumu

Umut VARLI

Yangın Nedeniyle Zarar Gören Veya Zayi Olan Emtia Ve Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Vergisel Durumu

İşletmelerin faaliyetlerini sürdürürken karşılaştıkları en büyük risklerden biri yangın, deprem, su baskını gibi felaketlerdir. Bu tür olağanüstü olaylar, işletmelerin sadece fiziki varlıklarında ve üretim kapasitesinde yıkıma yol açmakla kalmaz; aynı zamanda muhasebe, vergi ve hukuk açısından son derece karmaşık süreçleri de beraberinde getirir.

Yangın neticesinde ticari malların (emtianın) ve üretimde kullanılan makine, teçhizat ve demirbaşların (maddi duran varlıkların) zayi olması, Vergi Usul Kanunu (VUK) ve Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu başta olmak üzere vergi mevzuatımızda özel düzenlemelere tabi tutulmuştur.

Bu makalede, yangın sebebiyle zayi olan emtia ve makinelerin vergi mevzuatı karşısındaki durumu, yapılması gereken yasal işlemler ve dikkat edilmesi gereken hususlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

1- Yangında Zarar Gören veya Zayi Olan Emtiaların Durumu

1.1- Vergi Usul Kanunu Kapsamında Yapılacak İşlemler

Vergi Usul kanunun 278'nci maddesinde; yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller neticesinde iktisadi kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerinin hesaplanması mutat olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüpü, deşe ve ıskartaların emsal bedel ile değerleneceği hükme bağlanmıştır.

Yangında zarar gören emtia, hammadde veya yedek parçaların emsal bedeli Vergi Usul Kanununun 267'nci maddesine göre takdir komisyonunca tayin edilmektedir. Bu nedenle yangının gerçekleşmesini müteakip zarar gören malların tespitinin yapılması sonrasında emsal bedel takdiri için ilgili takdir komisyonuna başvurulması büyük önem arz etmektedir. Takdir komisyonun başvuru dilekçesinin ekine itfaiye raporu, polis veya jandarma tespit tutanağı, varsa sigorta ekspertiz raporu eklenmelidir. Yangın sonucu hasar gören veya zayi olan hammadde ve emtianın yasal defterlerde kayıtlı maliyet bedeli ile takdir komisyonunca tespit edilen emsal bedeli arasındaki tutarın, takdir komisyonu kararının mükellefe tebliğ edildiği yılda kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkündür.

Burada dikkate edilmesi gereken husus takdir komisyonu emsal bedel kararı tebliğ edilmeden önce herhangi bir zarar kaydının yapılmaması gerektiğidir.

Yangının gerçekleştiği dönem ile takdir komisyonunun emsal bedel takdir kararı farklı vergilendirme dönemine denk gelmesi durumunda, zarar kaydı takdir komisyonun kararının tebliğ edildiği tarihe denk gelen vergilendirme döneminde yapılmalıdır.

Örnek

X) A.Ş.'nin fabrika binasında 19.12.2025 tarihinde çıkan yangın sonucunda binada bulunan defter değeri 2.000.000 TL olan hammadde zarar görmüştür. Şirket gerekli bilgi ve belgeler ile 25.12.2025 tarihinde takdir komisyonuna emsal bedel tespiti için başvuruda bulunmuştur. İlgili takdir komisyonu tarafından yapılan değerlendirme neticesinde söz konusu hammaddenin emsal bedeli 100.000 TL olarak takdir edilmiş ve karar mükellefe 15.01.2026 tarihinde tebliğ edilmiştir. Buna göre yangında zarar gören hammaddenin yasal defterde kayıtlı maliyet bedeli olan 2.000.000 TL ile takdir komisyonu kararında belirtilen emsal bedel 100.000 TL arasındaki fark olan 1.900.000 TL 2026 vergilendirme dönemi kazanıcının tespitinde zarar olarak kaydedilebilecektir.

1.2- Katma Değer Vergisi Kanunu Kapsamında Yapılacak İşlemler

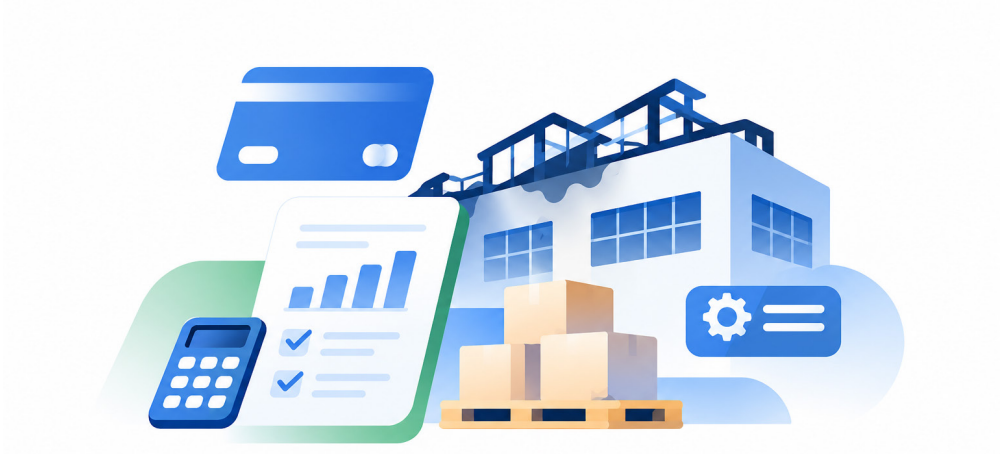
Aşamalı ve dolaylı bir vergi olan katma değer vergisi, barındırdığı indirim mekanizması ile nihai verginin tüketiciye yansıtılmasını sağlamaktadır. Mükellefler yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesapladıkları vergiden KDV Kanununda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura veya benzeri belgelerde gösterilen vergiyi indirim konusu yapabilmektedirler.

Ancak Maliye Bakanlığı'nın yangın sebebiyle mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait katma değer vergisinin indirimi KDVK'nın 30/c maddesi gereğince mümkün değildir. Buna göre yangında zayi olan mallara ilişkin olarak daha önce indirim konusu yapılan katma değer vergisinin, zayi olma tarihini kapsayan vergilendirme dönemine ait KDV beyannamesinin "Daha Önce İndirim Konusu Yapılan KDV'nin İlavesi" satırına dahil edilmek suretiyle indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen KDV'nin indirim hesaplarından çıkarılması durumu münferit yangın durumlarında geçerli olup, Maliye Bakanlığı'nın yangın sebebiyle mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olan malları kapsamamaktadır. Diğer bir deyişle yangın nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki yangında zayi olan mallara ilişkin olarak daha önce indirim konusu yapılan katma değer vergisinin düzeltilmesine gerek bulunmamaktadır.

Burada "zayi olan mal" ile "değeri düşen mal" kavramlarının birbirine karıştırılmaması gerekmektedir. Yangın nedeniyle stokta yer alan mallar veya hammaddeler tamamen kullanılamaz hale gelebileceği gibi zarar görmüş ancak hale satılabilir durumda da olabilir.

Zayi olma; ticari malların, demirbaşların veya makinelerin yangın, hırsızlık, deprem, sel gibi olağanüstü olaylar neticesinde tamamen yanması, çalınması, kül olması veya fiziki olarak hiç kullanılamayacak, ekonomik değerini tamamen yitirecek şekilde ortadan kalkması durumudur.

Örneğin ambalaj malzemesi üreten bir fabrikada çıkan yangın nedeniyle stokta hazır bulunan ambalaj malzemeleri ve üretimde kullanılan kimyasal maddelerin tamamının kullanılamaz hale gelmesi (yok olması) durumunda "zayi olma" dan bahsedilebilir.

Değer düşüklüğü ise, işletmedeki ticari malların veya iktisadi kıymetlerin tamamen yok olması veya kullanılamaz hale gelmesi değil; yangın, deprem, su baskını, teknolojik eskime, bozulma veya moda geçmesi gibi nedenlerle kalitesinde, miktarında veya piyasa değerinde önemli bir düşüş meydana gelmesi durumudur. Değer düşüklüğü tespiti için yetkili takdir komisyonu kararı gerekmekte olup, takdir komisyonu tarafından tespit edilen emsal bedel ile kayıtlı değer arasındaki fark kar/zarar hesabına kaydedilecektir.

Her iki durumda da yangında zarar gören malların emsal bedeli takdir komisyonunca belirlenecektir. Buradaki en önemli fark, emtia, hammadde veya yedek parçaların satın alınması sırasında indirim konusu yapılan katma değer vergisinin durumuna ilişkindir. Yukarıda da bahsedildiği üzere münferit yangın olaylarında zayi olan mallara ilişkin olarak daha önce indirim konusu yapılan katma değer vergisinin yangının olduğu döneme ilişkin beyannamede "ilave edilecek KDV" olarak dikkate alınması gerekmektedir. Ancak yangın nedeniyle değeri düşen mallarda böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Nitekim 60 sayılı KDVK Sirkülerinde de, yangın sonucu tamamen yok olmayan ve ekonomik değeri olan yedek parça ve malzemelerin daha düşük bir fiyatla satılması halinde, bunlar nedeniyle yüklenilen KDV'nin tamamı indirim konusu yapılabileceği ifade edilmiştir.

Yangın nedeniyle zarar gören mallara ilişkin olarak takdir komisyonu kararında emsal bedelin sıfır olarak belirlenmesi, o malın herhangi bir ekonomik değerinin kalmadığını diğer bir deyişle "zayi" olduğunu göstermektedir. Komisyon kararında zarar gören malın emsal bedelinin sıfırdan farklı bir değer belirlenmesi durumunda ise söz konusu malın zayi olmadığı ancak değer düşüklüğüne uğradığı kabul edilecektir.

1.3.- Yangında Zarar Gören veya Zayi Olan Emtiaların Sigortalı Olması

Yangın nedeniyle zayi olan veya zarar gören emtianın sigortalı olması durumunda, emtia değerinde meydana gelen zaiyat dolayısıyla alınan sigorta tazminatlarının bunların defter değerinden fazla olması durumunda bu fazlalığın kar olarak değerlendirilmesi gerektiği VUK 330'uncu maddesinin amir hükmüdür.

Daha önce de belirtildiği üzere yangında zarar gören hammadde ve emtianın değeri VUK 267'nci maddesine göre takdir komisyonunca belirlenen emsal bedeli ile değerlenmekte, yangın sonucu zarar gören hammadde ve malların maliyet bedeli ile takdir komisyonunca tespit edilen emsal bedeli arasındaki tutarın takdir komisyonu kararının mükellefe tebliğ edildiği yılda kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınması gerekmektedir. Yangında zarar gören emtia ve hammaddelerin sigortalı olması durumunda yapılacak işlemler sigorta tazminatının takdir komisyonu kararının mükellefe tebliğ tarihinden önce veya sonra ödenmesi durumuna göre değişiklik göstermektedir.

Takdir komisyonu kararının mükellefe tebliğ edildiği tarihi itibariyle sigorta şirketinden herhangi bir tazminat alınmamış olması durumunda, yangında zarar gören emtia veya hammaddelerin yasal defterde kayıtlı maliyet bedeli ile takdir komisyonu tarafından belirlenen değeri arasındaki fark kazancın tespitinde zarar olarak dikkate alınacak, daha sonra sigorta şirketi tarafından ödenen tazminat ise gelir olarak kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Emtianın emsal bedelinin takdir komisyonunca takdir edileceği tarihe kadar sigorta şirketinden tazminat alınması halinde ise, VUK'un 278'inci maddesi hükmünün uygulanması mümkün olmayıp, bu durumda VUK'un 330'uncu maddesi kapsamında sigortadan alınan tazminat ile yangın nedeniyle hasara uğrayan emtianın net defter değerlerinin kıyaslanması sonucu bulunacak tutarın kar-zarar hesabında gösterilmesi gerekmektedir. [1]

1 İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 06/03/2022 tarih ve 259107 sayılı özelgesi

Burada dikkat edilmesi gereken husus, VUK'un 300'uncu maddesinde; yalnızca emtia, zirai mahsul ve hayvan kıymetlerinde meydana gelen zayiat dolayısıyla alınan sigorta tazminatının kıymetlerin değerinden fazla olması durumunda, fazlalığın kara alınacağı hükme bağlanırken, az olursa noksanlığın zarara alınacağı yönünde hüküm bulunmamasıdır.

Diğer bir deyişle Kanunda sigorta tazminatının söz konusu kıymetlerin değerinden az olması durumunda aradaki farkın zarar yazılması kabul edilmemiştir.

2- Yangında Zarar Gören veya Zayi Olan Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Durumu

2.1- Vergi Usul Kanunu Kapsamında Yapılacak İşlemler

Bilindiği üzere işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya ve kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkuller ile gayrimenkul gibi değerlenen iktisadi kıymetler, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin VUK uyarınca belirlenen değerleri doğrudan gider olarak dikkate alınmamakta, Maliye Bakanlığı tarafından tespit ve ilan edilen oranlar üzerinden itfa edilmektedirler.

Vergi Usul Kanununun 317'nci maddesine göre, amortismana tabi olup yangın, deprem, su basması gibi afetler neticesinde değerini tamamen veya kısmen kaybeden menkul ve gayrimenkullerle haklara, mükelleflerin müracaatları üzerine ve ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Maliye Bakanlığınca her işletme için işin mahiyetine göre ayrı ayrı belli edilen fevkalade ekonomik ve teknik amortisman nispetleri uygulanacaktır.

Yangın sonucu hasar gören amortismana tabi iktisadi kıymetlerin net aktif değerinden takdir komisyonunun tespit ettiği emsal bedelin (hurda değeri) düşülmesi suretiyle bulunacak tutarın, VUK 317'nci maddesi hükümlerince fevkalade ekonomik ve teknik amortisman olarak ayrılması, dolayısıyla bu tutarın ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi gerekmektedir.

Ancak, amortismana tabi iktisadi kıymetler için VUK 317'nci madde uyarınca fevkalade ekonomik ve teknik amortisman nispetinin tespiti amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması zorunludur. Mükellefler GİB tarafından fevkalade ekonomik ve teknik amortisman oranının kendilerine bildirildiği vergi dönemi itibariyle amortisman tutarını ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapabilirler.

2.2- Katma Değer Vergisi Kanunu Kapsamında Yapılacak İşlemler

Daha önce de belirtildiği üzere KDVK'nun 30/C maddesi uyarıca prensip olarak Maliye Bakanlığı'nın yangın sebebiyle mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait katma değer vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilememektedir.

Ancak mezkûr maddeye 06/04/2018 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 7104 sayılı Kanunun 9/b maddesi ile eklenen parantez içi hükme göre, Maliye Bakanlığı'nca belirlenen faydalı ömürlerini tamamladıktan sonra zayi olan amortismana tabi iktisadi kıymetlere ilişkin yüklenilen katma değer vergisi ile faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olan amortismana tabi iktisadi kıymetlere ilişkin yüklenilen katma değer vergisinin kullanılan süreye isabet eden kısmı indirim konusu yapılabilecektir.

Buna göre, amortismana tabi iktisadi kıymetin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca belirlenen faydalı ömrünü tamamladıktan sora zayi olması durumunda bu kıymetin alımında yüklenilen ve indirim konusu yapılan KDV'nin indirim hesaplarında çıkarılmasına ilişkin herhangi bir düzeltme işlemi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Amortismana tabi iktisadi kıymetin faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olması durumunda ise, bu kıymetin alımında yüklenilen KDV'nin, faydalı ömrünün işletmede kullanılan süresine isabet eden kısmı için bir işlem yapılmayacak, kalan kısmına isabet eden yüklenilen KDV ise zayi olduğu dönem beyannamesinde "Daha Önce İndirim Konusu Yapılan KDV'nin İlavesi" satırında beyan edilmek suretiyle indirim hesaplarından çıkarılacaktır. Amortismana tabi iktisadi kıymetin işletmede kullanılan süresinin tespitinde kullanıldığı her 12 ay ile 12 aydan kısa olan süreler bir yıl olarak kabul edilecektir.

Örnek

İşletme 05.06.2023 tarihinde 120.000 TL bedelle aldığı bir makine için 21.600 TL KDV ödemiş ve söz konusu vergiyi Haziran 2023 katma değer vergisi beyannamesinde indirim konusu yapmıştır. Makinenin belirlenen faydalı ömrü 5 yıldır. İşletme fabrikasında 12.10.2026 tarihinde meydana gelen yangında söz konusu makine zayi olmuştur. Bu durumda amortismana tabi iktisadi kıymet henüz faydalı ömrü tamamlanmadan zayi olduğundan işletmede kullanılan 40 ay 4 yıl olarak dikkate alınmak suretiyle daha önce indirim konusu yapılan verginin (4/5)'i ne denk gelen katma değer vergisi için herhangi bir düzeltme yapılmayacak, (1/5)'i olan (21.600 X 1/5) 4.320 TL ise mükellef kurumun Ekim 2026 KDV beyannamesinin "Daha Önce İndirim Konusu Yapılan KDV'nin İlavesi" satırında beyan edilmek suretiyle indirim hesaplarından çıkarılacaktır.

Maliye Bakanlığı'nın yangın nedeniyle mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olan amortismana tabi iktisadi kıymetler açısından yukarıda belirtilen hususlar geçerli olmayıp, bu durumda daha önceden indirim konusu yapılan katma değer vergisinin düzeltilmesine yönelik bir işlem tesis edilmeyecektir.

2.3- Yangında Zarar Gören veya Zayi Olan Amortismana Tabi İktisadi Kıymetlerin Sigortalı Olması

Yangında zarar gören amortismana tabi iktisadi kıymetlerin sigortalı olması durumunda yapılacak işlemler sigorta tazminatının fevkalade ekonomik ve teknik amortismanın ayrılıp ayrılmadığı durumuna göre değişiklik göstermektedir.

Yangın sonucu zarar gören amortismana tabi iktisadi kıymetlerin net aktif değerinden takdir komisyonunca tespit edilen emsal bedelin düşülmesi suretiyle bulunacak tutarın VUK'un 317'nci maddesi uyarınca fevkalade ekonomik ve teknik amortisman olarak ayrılması, dolayısıyla bu tutarın ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkündür. Ancak fevkalade ekonomik ve teknik amortisman nispetinin tespiti amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı'na (Gelir idaresi Başkanlığı) başvurulması gerekmektedir.

Amortismana tabi iktisadi kıymetler için fevkalade ekonomik ve teknik amortisman ayırdıktan sonra sigorta şirketinden bir tazminat alınması halinde alınan miktarın hasılat olarak kayıtlara yansıtılması gerekmektedir.

VUK'un 329'uncu maddesine göre yangın, deprem, sel, su basması gibi afetler yüzünden tamamen veya kısmen ziyaa uğrayan amortismana tabi kıymetler için alınan sigorta tazminatı bunların değerinden (net defter değeri) fazla veya eksik olduğu taktirde farkı kar-zarar hesabına geçirilecektir.

Fevkalade ekonomik ve teknik amortismanın ayılacağı tarihe kadar sigorta şirketinden tazminat alınması halinde, VUK'un 317'nci maddesi hükmü gereğince fevkalade ekonomik ve teknik amortisman uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Bu durumda VUK'un 329'uncu maddesi kapsamında sigortadan alınan tazminat ile yangın nedeniyle hasara uğrayan amortismana tabi iktisadi kıymetlerin net defter değerinin kıyaslanması sonucu bulunacak tutarın kar-zarar hesabında gösterilmesi gerekmektedir.

3- Özellikli Durumlar

3.1- Alınan Sigorta Tazminatı İçin Fatura Düzenlenmesi Gerekir mi?

VUK'un 229'uncu maddesinde fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır.

Genel olarak, sigorta şirketinden alınan hasar tazminatı için sigorta şirketi adına fatura düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır. Çünkü sigorta şirketi tarafından ödenen tazminat, bir mal teslimi veya hizmet ifası karşılığı yapılan bir ödeme değil, meydana gelen zararın karşılanması niteliğindedir.

Sigorta şirketinden alınan tazminatlar için genel kural fatura düzenlenmesine gerek olmadığı şeklinde iken, sigorta poliçesine istinaden bedeli sigorta şirketince daha sonra ödenmek üzere hasarın sigortalı tarafından giderilmesi ve yapılan onarım masraflarının sigorta şirketine yansıtılması halinde sigorta şirketi adına yansıtma faturası düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak bu durumda düzenlenen faturaya "fatura muhteviyatı işlemin bir masraf aktarımı olduğu ve masrafların gerçek ilgilisine intikal ettirildiğine" ilişkin bir şerh düşülmesi ve ekine masraf aktarımına konu işleme ait fatura veya benzeri belgelerin bir örneğinin eklenmesi işlemin gerçek mahiyetinin tevsiki açısından önem arz etmektedir.

Sigorta şirketinden alınan tazminatın muhasebe kayıtlarına alınmasında sigorta şirketinin hasar tespit raporu, tazminat ödeme yazısı veya mutabakat belgesi, banka dekontu ve hasara ilişkin diğer belgeler kanıtlayıcı belge olarak kullanılabilir.

3.2- Sigorta Tazminatları İçin Katma Değer Vergisi Hesaplanmalı mıdır?

Katma değer vergisine tabi olan işlemler KDVK'nun 1'nci maddesinde sayılmıştır. Bir işlemin katma değer vergisine tabi olması için; ticari, sınai, zırai faaliyet veya serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim veya hizmet olması veya madde metninde sayılan diğer teslim ve hizmet ifalarından olması gerekmektedir.

Bir teslim veya hizmetin karşılığını teşkil etmeyen veya buna bağlı olarak ortaya çıkmayan sigorta tazminatları KDV'nin konusuna girmemektedir. Bu durumda, sigortalının hasar gören eşya için sigorta şirketinden aldığı tazminat için KDV hesaplaması söz konusu olmayacaktır.

Ancak hasarın sigortalı tarafından giderilmesi ve yapılan inşa ve onarım giderlerinin sigorta şirketine aktarılması durumunda sigorta şirketi adına kesilen faturada katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir.

3.3- Amortismana Tabi İktisadi Kıymetler İçin Alınan Tazminatların Net Defter Değerinin Üzerinde Olması Durumu

Amortismana tabi iktisadi kıymetlerin satışından doğan kar VUK'un 328'inci maddesine göre, yangın, deprem, sel ve su basması gibi afetler yüzünden veya kısmen zayi olmaları nedeniyle alınan sigorta tazminatları dolayısıyla doğan kar VUK'un 329'uncu maddesine göre belirli şartlarla yenileme fonuna alınabilmektedir.

Yenileme fonu ayrılması için aranan birinci şart, bilanço esasına göre defter tutulmasıdır. Buna göre, işletme hesabına göre defter tutan mükelleflerin, kazancı basit usulde tespit edilen ticari kazanç sahiplerinin, zirai işletme hesabı esasına göre kazançları tespit edilen çiftçilerin ve serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabının yenileme fonu ayırmaları mümkün değildir.

Yenileme fonu ayrılabilmesi için aranan diğer şart, satılan veya zayi olan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zorunlu bulunması veya işletmeyi idare edenlerce ilgili sabit kıymetin yenilenmesi konusunda karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olmasıdır.

Satılan veya zayi olan iktisadi kıymetin yerine aynı veya benzer niteliklere sahip teknolojik gelişmeye uygun yeni modelleri satın alınmalıdır. Aksi durumda yenileme fonu uygulamasından yararlanılması mümkün değildir.

Yangın nedeniyle zarar gören veya zayi olan amortismana tabi iktisadi kıymetler için alınan sigorta tazminat tutarının iktisadi kıymetin net defter değerinden fazla olması durumunda bu tazminat fazlası, tazminatın alındığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar

pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Pasifte geçici hesapta tutulan tazminat fazlası, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dahil olmak üzere iktisap edilen bir ya da birden fazla kıymetin amortismanlarına mahsup edilir.

Her ne sebeple olursa olsun bahsedilen üç yıllık süre içerisinde zarar gören iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmez ise, geçici hesapta tutulan tazminat fazlası, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenecektir.

Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, zarar gören iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilecek tutarından fazla ise bu fazlalık, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

3.4- Yangında Zarar Gören Binaların Kiralık Olması Durumu

Yangında zarar gören bina işletmenin aktifinde olabileceği gibi kiralanmış da olabilir. Kiralanmış bir binanın normal bakım, tamir ve temizleme giderleri doğrudan gider olarak kar zara hesabına aktarılır. Ancak bunun dışındaki gayrimenkulü genişletmek veya iktisadi kıymetini devamlı olarak artırmak amacıyla yapılan giderler özel maliyet bedeli olarak değerlendirilir. Özel maliyet bedelleri VUK'un 327'nci maddesi gereğince kira süresine göre eşit yüzdelerle itfa edilir. Kira süresi belirsiz olan durumlarda özel maliyet bedeli için 5 yıl süre ve %20 amortisman oranı uygulanır. Kira süresi dolmadan, kiralanan şeyin boşaltılması durumunda henüz itfa edilmemiş olan giderler boşaltılan yılda tek seferde gider yazılır.

Yangın nedeniyle zarar gören kiralanmış binanın eski haline getirilmesi için yapılan giderler, gayrimenkulün iktisadi kıymetini devamlı surette artıracak mahiyette olduğundan özel maliyet olarak değerlendirilmeli ve amortisman yoluyla itfa edilmelidir. Ancak kiralanmış bir binanın yangında zarar görmesi nedeniyle sigorta poliçesine istinaden bedeli sigorta şirketince daha sonradan ödenmek suretiyle sigortalı tarafından yapılan inşa harcamalarının sigorta şirketine yansıtılması durumunda, bu kapsamda yapılan harcamaların özel maliyet olarak kayıtlara intikal ettirilmemesi, sigortalı tarafından yapılan harcamaların ilgili dönemde doğrudan gider olarak, bu harcamalar için sigorta şirketine düzenlenen faturadaki tutarın ise gelir olarak kayıtlara alınması gerekmektedir.

Sonuç

Yangın nedeniyle emtia ve amortismana tabi iktisadi kıymetleri zarar gören işletmelerin vergisel problemlerle karşılaşmamak için dikkat etmeleri gereken hususlar bulunmaktadır.

Öncelikle yangın nedeniyle zarar gören emtia, hammadde ve yedek parçaların ayrıntılı tespiti yapılmalı ve listeleri oluşturulmalıdır. Sonraki aşamada ilgili takdir komisyonuna başvuru yapılarak bunların emsal bedeli tespit ettirilmelidir. Takdir komisyonu tarafından tespit edilen emsal bedel ile defter değeri arasındaki olumsuz fark zarar olarak kayıtlara alınabilir. Yangında zarar gören emtia, hammadde veya yedek parçaların sigortalı olması durumunda, sigorta tazminatının tahsil edildiği tarihte takdir komisyonu kararının mevcudiyetine göre işlem yapılacaktır. Yangında zayi olan emtia, hammadde veya yedek parçalar nedeniyle daha önce yüklenilen katma değer vergilerinin düzeltilmesi işlemleri ise yangının Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yangın nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerde gerçekleşip gerçekleşmediğine göre yapılacaktır.

Yangın nedeniyle zarar gören veya zayi olan amortismana tabi iktisadi kıymetlerin takdir komisyonu tarafından belirlenen emsal değerli ile net defter değeri arasındaki olumsuz fark ise fevkalade ekonomik ve teknik amortisman yoluyla kar zarar hesabına aktarılacaktır. Ancak fevkalade ekonomik ve teknik amortisman oranının belirlenmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığı'na (Gelir İdaresi Başkanlığı'na) başvurulması zorunludur. Fevkalade ekonomik ve teknik amortisman uygulanmadan önce sigorta tazminatı alınması durumunda ise fevkalade ekonomik ve teknik amortisman uygulanması mümkün olmayıp, tazminat tutarı ile net defter değerinin karşılaştırması sonucu hesaplanan tutar kar-zarar hesabına aktarılacaktır. Sigorta tazminatı nedeniyle bir kar oluşması durumunda bu karın yenileme fonu olarak pasifte geçici bir hesaba aktarılması da mümkündür.

Yangın nedeniyle alınan sigorta tazminatları katma değer vergisinin konusuna girmediği gibi bu tutar için gele prensip olarak fatura düzenlenmesi de gerekmemektedir. Ancak sigortalının zarar gören malını onartıp masrafları sigorta şirketine yansıtması durumunda hem fatura düzenlemesi hem de katma değer vergisi hesaplaması gerekmektedir.

Yazı ve Yorum Köşesi

Ahmet YİĞİT

Türkiye Finans Sektör

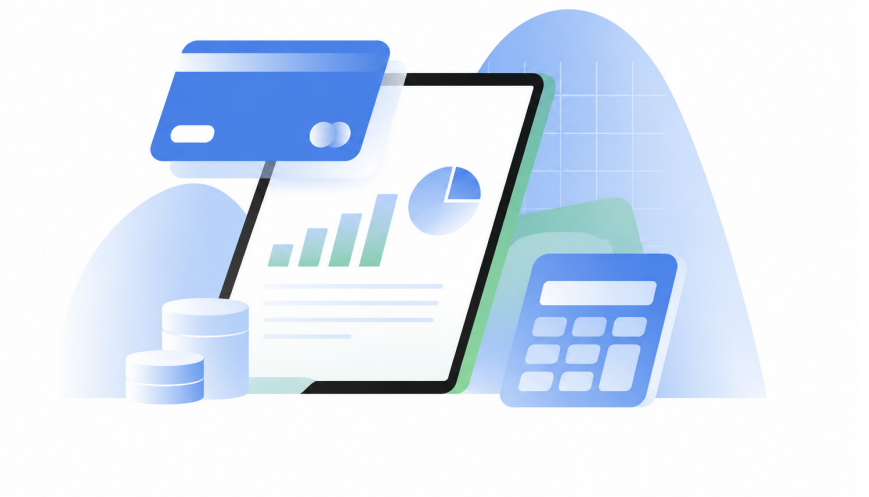
Değişen Dengeler, Yeni Oyuncular ve Geleceğin Finansman Ekosistemi

Finansal sistemin ölçeği büyürken rekabetin zemini de değişiyor

Türkiye finans sektörü, son altı yılda yüksek enflasyon, kur hareketleri, sıkılaşan finansal koşullar ve düzenleyici çerçevedeki değişimlerin etkisiyle önemli bir dönüşüm geçirdi. Bankalar sistemin ana finansman kanalı olmayı sürdürürken; faktoring, finansal kiralama, finansman ve tasarruf finansman şirketleri, yatırım fonları, sigortacılık ve ödeme kuruluşları da finansman ekosisteminde daha görünür hale geldi.

Bu dönüşümün arkasında yalnızca bilanço büyümesi yok. Şirketlerin işletme sermayesi ihtiyacı, alternatif fonlama arayışı, tasarrufların enflasyona karşı korunması, dijital kanalların yaygınlaşması ve sermaye piyasalarına artan ilgi, finansal hizmetlerin çeşitlenmesini hızlandırıyor. Bununla birlikte nominal büyüme, tek başına reel büyüme veya sağlıklı aktif kalitesi anlamına gelmiyor.

Bu değerlendirme; bankacılık, banka dışı finansal kuruluşlar, sermaye piyasaları, sigortacılık ve emeklilik ile fintek/ödeme sistemlerini birlikte ele alıyor. Veriler, ilgili kurumların yayımladığı dönemler esas alınarak kullanılmış; farklı iş modellerine sahip kurumların aktifleri, işlem hacimleri ve fon büyüklükleri birbirinden ayrı değerlendirilmiştir.

1 | Bankacılık: sistemin ana omurgası

ankacılık sektörü, finansal sistemin en büyük bilanço kalemini oluşturmaya devam ediyor. Aktif büyüklüğü 2020 sonunda yaklaşık 6,1 trilyon TL iken 2025 sonunda 46,9 trilyon TL seviyesine çıktı. 2026 Haziran itibarıyla aktif büyüklüğü 52,7 trilyon TL'ye, krediler 26,8 trilyon TL'ye ve mevduat 30,1 trilyon TL'ye ulaştı. Bu artışın önemli bölümü fiyat düzeyindeki yükselişi yansıttığından, nominal büyüklükler reel büyüme ile karıştırılmamalı.

Dönem	Aktif (trilyon TL)	Krediler (trilyon TL)	Mevduat (trilyon TL)	TGA oranı
2020 yıl sonu	6,1	3,6	3,5	—
2021 yıl sonu	9,2	4,9	5,3	—
2022 yıl sonu	14,3	7,6	8,9	2,1%
2023 yıl sonu	23,6	11,7	14,9	1,6%
2024 yıl sonu	32,7	16,1	18,9	1,8%
2025 yıl sonu	46,9	23,1	27,2	2,47%
2026 yıl sonu	52,7	26,8	30,1	2,77%

Kaynak: BDDK aylık/üç aylık bankacılık verileri; 2020–2024 aktif/kredi/mevduat değerleri dönem sonu yaklaşık değerlerdir. TGA oranı satırları ilgili dönem BDDK serileriyle karşılaştırılabilir ölçüde verilmiştir; 2026 Haziran verisi konsolide olmayan sektör verisidir.

Kârlılık tarafında bankacılık sektörü 2025 yılında yaklaşık 940 milyar TL net dönem kârı üretti. 2026'nın ilk yarısında net kâr 527,4 milyar TL'ye ulaştı. Ancak kârlılık değerlendirmesinde yalnızca net kâr tutarına bakmak yeterli değildir: net faiz marjı, fonlama maliyeti, ücret-komisyon gelirleri, faaliyet giderleri ve kredi karşılıkları birlikte izlenmelidir. Yüksek faiz ortamında mevduatın yenileme maliyeti ve vade yapısı, bankaların marjları üzerinde belirleyici olmaktadır.

2025 yıl sonu itibarıyla banka aktiflerinin sahiplik gruplarına göre dağılımında kamu bankalarının payı yaklaşık %48, yerli özel bankaların payı %28 ve yabancı bankaların payı %24'tür. Bu tablo, kamu bankalarının sistemdeki ağırlığını ve yabancı sermayenin önemli fakat kamu grubundan daha küçük bir payla temsil edildiğini göstermektedir.

2 | Banka dışı finans: alternatif kanalların yükselişi

Banka dışı finansal kuruluşlar, özellikle KOBİ'lerin işletme sermayesi ve yatırım finansmanı ihtiyaçlarında tamamlayıcı rol üstleniyor. Faktoring alacakların nakde çevrilmesini, finansal kiralama makine ve ekipman yatırımını, finansman şirketleri belirli mal ve hizmet alımlarını, tasarruf finansman şirketleri ise sözleşmeye dayalı tasarruf ve finansman modellerini destekliyor. Varlık yönetim şirketleri ise devralınan sorunlu alacakların tahsilatı ve yönetiminde uzmanlaşıyor.

FKB bünyesindeki beş sektörün toplam aktif büyüklüğü Haziran 2026'da 2,18 trilyon TL'ye ulaştı. Aynı tarihte alacak büyüklüğü 1,58 trilyon TL, özkaynakları 449 milyar TL ve müşteri sayısı 7,3 milyonun üzerindeydi. İlk altı aylık toplam işlem hacmi 2,43 trilyon TL olarak açıklandı.

FKB sektörü	Aktif (mlr TL)	Alacak (mlr TL)	2026 ilk 6 ay işlem hacmi
Faktoring	596	542	1.131 mlr TL
Finansal kiralama	648	461	216 mlr TL
Finansman	371	323	254 mlr TL
Tasarruf finansman	501	257	832 mlr TL
Varlık yönetimi	66	—	45 mlr TL üzeri devralınan alacak
Toplam	2.183	1.582	2.433 mlr TL

Kaynak: Finansal Kurumlar Birliği, 2026 ikinci çeyrek konsolide sektör verileri. İşlem hacmi ilk altı aylık akımdır; aktif ve alacak tutarları 30 Haziran 2026 stok büyüklükleridir. Satırların işlem hacimleri aynı kapsam ve tanımda toplulaştırılmayabilir.

Bu segmentin güçlü yanı, bankacılık ürünlerinin her müşteri ve her finansman ihtiyacı için tek başına yeterli olmadığı alanlarda uzmanlaşmasıdır. Buna karşılık kaynak maliyetinin yüksekliği, fonlama vadesi ile kullandırılan finansmanın vadesi arasındaki uyumsuzluk, yoğunlaşmış müşteri riski ve tahsilat performansı kârlılığı hızla etkileyebilir. Özellikle faktoringde alacak kalitesi ve borçlu yoğunlaşması; leasingde ikinci el varlık değeri ve teminatın paraya çevrilebilirliği; tasarruf finansmanda likidite planlaması ve müşteri yükümlülüklerinin zamanında karşılanması yakından izlenmelidir.

3 | Sermaye piyasaları: tasarrufun yeni adresleri

Sermaye piyasaları, şirketlere banka kredisi dışındaki kaynaklara erişim imkânı sunarken tasarruf sahiplerine de farklı risk-getiri profillerinde yatırım araçları sağlıyor. Yatırım fonları, para piyasası fonları, borçlanma araçları fonları, hisse senedi fonları, gayrimenkul ve girişim sermayesi fonları bu çeşitliliğin başlıca bileşenleri. Portföy yönetim şirketleri ve aracı kurumlar ise bu yapının dağıtım, yönetim ve işlem altyapısını oluşturuyor.

Fon büyüklüklerindeki artış, finansal sistemin yalnızca banka mevduatı üzerinden okunamayacağını gösteriyor. Bununla birlikte fon varlıkları ile finansal kuruluşların aktifleri aynı kavram değildir: fonlar yatırımcı adına yönetilen portföyleri, kuruluş bilançoları ise ilgili şirketlerin kendi varlık ve yükümlülüklerini ifade eder. Bu nedenle toplam sistem büyüklüğü hesaplanırken mükerrer sayım riski gözetilmelidir.

Önümüzdeki dönemde kurumsal yatırımcı tabanının genişlemesi, uzun vadeli TL tasarrufların artması, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarının derinleşmesi, şirketlerin sermaye piyasalarından finansman sağlamasını kolaylaştırabilir. Buna karşılık piyasa oynaklığı, yatırımcı güveni, ürünlerin anlaşılabilirliği ve likidite yönetimi temel başarı koşulları olacaktır.

4 | Sigortacılık ve bireysel emeklilik: koruma ve uzun vadeli kaynak

Sigortacılık, ekonomik kayıpların paylaşılması ve risklerin yönetilmesi bakımından finansal sistemin tamamlayıcı unsuru. Bireysel emeklilik sistemi ise uzun vadeli tasarrufların birikmesine ve sermaye piyasalarına kurumsal kaynak aktarılmasına katkı sağlıyor. Prim üretimindeki nominal artış, sigorta penetrasyonunun ve kişi başına teminatın aynı hızla arttığı anlamına gelmeyebilir; enflasyon, sigorta bedelleri ve hasar maliyetleri dikkate alınmalıdır.

Yıl	Toplam prim üretimi (mlr TL)	Yıllık nominal değişim
2020	82,6	%19,3
2021	105,3	%27,5
2022	235,0	%123,2
2023	486,0	%106,8
2024	838,7	%72,6
2025	1.223,0	%45,8

Kaynak: Türkiye Sigorta Birliği (TSB) sektör raporları ve prim üretimi verileri. Tutarlar hayat ve hayat dışı toplam prim üretimidir; nominal büyüme enflasyondan arındırılmamıştır.

TSB'nin 2025 sektör özetine göre BES ve Otomatik Katılım Sistemi toplam fon tutarı devlet katkısı dâhil yaklaşık 2,2 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Aynı yıl sigorta sektörünün toplam aktifleri yaklaşık 3,8 trilyon TL seviyesine çıkmıştır. Bu büyüklükler, sigorta ve emeklilik sisteminin finansal kaynak havuzundaki rolünün giderek arttığını ortaya koyuyor.

5 | Fintek ve ödeme sistemleri: finansal hizmetin yeni dağıtım kanalı

Dijital bankacılık, elektronik para ve ödeme kuruluşları, açık bankacılık uygulamaları ve gömülü finans çözümleri müşterinin finansal hizmete erişim biçimini değiştiriyor. Ödeme kuruluşları ve elektronik para şirketleri özellikle tahsilat, para transferi, e-ticaret ve işletme ödemelerinde rekabeti artırıyor. Fintek şirketleri bankaların yerini bütünüyle almak yerine, çoğu zaman bankalarla iş birliği içinde ürün ve dağıtım kanallarını yeniden şekillendiriyor.

Bu alanda ölçeklenmenin önündeki temel konular; siber güvenlik, operasyonel dayanıklılık, müşteri verisinin korunması, kara para aklamayla mücadele yükümlülükleri ve sürdürülebilir gelir modelidir. Teknoloji yatırımlarının hızlı büyümesi, tek başına kalıcı kârlılık yaratmayabilir.

6 | Fonlama, kârlılık ve aktif kalitesi: büyümenin sınavı

Finans sektöründe kaynak yapısı kurumun iş modeline göre değişiyor. Bankalar ağırlıklı olarak mevduat, bankalararası borçlanma, ihraç edilen menkul kıymetler ve özkaynakla fonlanıyor. Faktoring ve finansman şirketleri banka kredileri, tahvil/bono ihraçları ve özkaynak kullanırken; leasing şirketlerinde uzun vadeli kaynak ihtiyacı öne çıkıyor. Sigorta şirketlerinin temel kaynağı primler ve teknik karşılıklar, emeklilik sisteminin kaynağı ise katılımcı katkıları ve yatırım getirileri.

2026 ilk yarısında bankacılık sektörünün takipteki alacak oranının Haziran itibarıyla %2,77'ye yükselmesi, aktif kalitesinin yakından izlenmesi gerektiğini gösteriyor. TCMB'nin Mayıs 2026 Finansal İstikrar Raporu; KOBİ kredilerinde takipteki alacak oranlarının artış eğilimini koruduğuna, buna karşılık bankaların karşılık politikası ve likidite göstergelerinin tampon oluşturduğuna işaret ediyor. Bu görünüm, riskin ortadan kalktığı değil, yönetilebilirliği için güçlü izleme ve erken müdahalenin önem taşıdığı anlamına geliyor.

Finansal yeniden yapılandırma, sorunlu alacakların yönetimi ve şirketlerin nakit akışı odaklı iyileştirilmesi bu dönemde daha fazla önem kazanıyor. Erken uyarı göstergeleri, gerçekçi iş planı, borç servis kapasitesi, teminat kalitesi ve paydaşlar arası koordinasyon; hem finans kuruluşları hem de reel sektör şirketleri açısından değer yaratabilir.

7 | Düzenleyici çerçeve ve rekabetin kuralları

Kurum / mevzuat	Temel etki alanı
BDDK	Bankalar ve banka dışı finansal kuruluşlar; sermaye yeterliliği, kredi sınırlamaları, likidite ve aktif kalitesi.
TCMB	Para politikası, likidite koşulları, zorunlu karşılıklar ve makroihtiyati tedbirler.
SPK	Sermaye piyasaları, yatırım fonları, portföy yönetimi, ihraçlar ve yatırımcı koruması.
SEDDK	Sigortacılık ve özel emeklilikte gözetim, sermaye ve teknik yeterlilik.
MASAK	Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanıyla mücadele, müşteri tanıma ve uyum.
6493 ve 6361 sayılı kanunlar	Ödeme/e-para kuruluşları ile finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin faaliyet çerçevesi.

Düzenlemeler bir yandan finansal istikrarı, müşteri haklarını ve piyasa güvenini desteklerken diğer yandan uyum, raporlama, sermaye ve teknoloji maliyetlerini artırabiliyor. Bu nedenle ölçek, kurumsal yönetişim ve risk yönetimi kapasitesi rekabet gücünün önemli belirleyicileri haline geliyor.

8 | Güçlü yönler, kırılganlıklar ve stratejik fırsatlar

Güçlü yönler	Zayıf / kırılgan alanlar	Fırsatlar
Geniş banka ağı ve gelişmiş ödeme altyapısı	Yüksek enflasyon ve faiz oynaklığı	Banka dışı finansın derinleşmesi
Düzenleyici kurumların yerleşik gözetim yapısı	Kısa vadeli fonlama ve vade uyumsuzluğu	Sermaye piyasalarından uzun vadeli kaynak
Genç ve dijital kanalları kullanan müşteri tabanı	KOBİ'lerde nakit akışı ve tahsilat baskısı	Dijital finans ve gömülü finans çözümleri
Gelişen fon, BES ve sigorta ekosistemi	Kur, likidite ve yoğunlaşma riskleri	Finansal yeniden yapılandırma ve varlık yönetimi

Tehditler tarafında küresel faiz ve fon akımları, jeopolitik gelişmeler, enerji ve emtia fiyatları, siber saldırılar ve iklim kaynaklı hasar riskleri öne çıkıyor. Kurumlar açısından bu risklere karşı dayanıklılık; yalnızca sermaye tutarıyla değil, fonlama çeşitliliği, veri kalitesi, tahsilat disiplini, operasyonel süreklilik ve yönetim kalitesiyle ölçülmeli.

Sonuç

Rekabetin belirleyicisi doğru kaynak ve doğru risk yönetimi

Türkiye finans sektörü, bankacılığın güçlü omurgası üzerinde daha çeşitli bir yapıya doğru ilerliyor. Banka dışı finans kuruluşları, yatırım fonları, sigortacılık, emeklilik ve fintek çözümleri hem finansmana erişim kanallarını hem de tasarrufların değerlendirilme biçimlerini genişletiyor. Ancak büyüklüklerin artması tek başına sürdürülebilir değer yaratıldığı anlamına gelmiyor.

Önümüzdeki dönemde finans kuruluşları için belirleyici unsur; doğru kaynağı doğru maliyetle temin etmek, fonu doğru müşteri ve projeye yönlendirmek, tahsilat ve likidite riskini zamanında yönetmek ve değişen düzenlemelere uyum sağlamak olacak. Reel sektör şirketleri içinse finansmana erişim kadar, borç servis kapasitesini korumak, bilanço esnekliğini artırmak ve alternatif finansman kanallarını doğru yapılandırmak önem kazanacak.

Kaynakça ve veri notları

• BDDK – Türk Bankacılık Sektörü Aylık Bültenleri ve Haziran 2026 Haber Bülteni: https://www.bddk.gov.tr/BultenAylik/tr/Home/HaberBulteni

• BDDK – Aralık 2025 Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri: https://www.bddk.org.tr/Veri/EkGetir/8?ekId=590

• BDDK – Haziran 2026 aylık verilerinin yayımlandığına ilişkin duyuru: https://www.bddk.gov.tr/Duyuru/Detay/3295

• TCMB – Finansal İstikrar Raporu, Mayıs 2026: https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Yayinlar/Raporlar/Finansal+Istikrar+Raporu/

• Türkiye Bankalar Birliği – Bankalarımız 2025: https://www.tbb.org.tr/istatistiki-raporlar/2025-yillik-bankalarimiz-kitabi

• Finansal Kurumlar Birliği – 2026 ikinci çeyrek konsolide verileri: https://www.fkb.org.tr/kurumsal-iletisim/duyurular/fkbye-bagli-sektorlerin-2026-yili-ikinci-ceyrek-konsolide-verileri-aciklandi

• Türkiye Sigorta Birliği – 2025 Sektör Raporu: https://www.tsb.org.tr/accessibility/voice/viewer.html?fileName=%2Fcontent%2FBroadcasts%2FTSB_Sekt%C3%B6r_TR25.pdf

• SEDDK – Sigortacılık ve BES faaliyet raporları: https://seddk.gov.tr/tr/raporlar/sigortacilik-ve-bes-faaliyetleri

• SPK – Aylık istatistikler: https://spk.gov.tr/istatistikler/istatistiksel-veriler/aylik-istatistikler

Editoryal not: Bu çalışma, 5 Kasım 2026 itibarıyla erişilebilen son yayımlanmış kaynaklar esas alınarak hazırlanmıştır. 2026 ilk yarı verileri, ilgili kurumun yayımladığı Haziran veya ikinci çeyrek

dönemini ifade eder. Nominal tutarlar enflasyondan arındırılmamıştır. Farklı kurumların kapsam ve muhasebe tanımları değişebileceğinden, sektörler arası toplamlar doğrudan toplanmamalıdır.

Ceyhun DENİZ

Transit Ticarette %95 Kazanç İndirimi: Türkiye Mukimi Şirketler Arasındaki Zincirleme Satışlar ve Kazancın Türkiye'ye Transferi Sorunu

7582 sayılı Kanun ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yapılan değişiklik sonucunda, yurt dışından satın alınan malların Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satılmasından veya yurt dışında gerçekleşen mal alım satımlarına aracılık edilmesinden elde edilen kazançların %95'inin kurum kazancından indirilmesine imkân tanınmıştır.

4 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 26 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile söz konusu indirimin uygulanmasına ilişkin açıklamalara ve örneklere yer verilmiştir.

Düzenleme, Türkiye'de yerleşik şirketlerin uluslararası ticarette daha etkin rol almasını teşvik etmesi bakımından oldukça önemlidir. Bununla birlikte, uluslararası ticarette sıklıkla karşılaşılan zincirleme alım satım işlemleri yönünden bazı hususların yeterince açıklığa kavuşturulmadığını düşünüyorum.

Özellikle malın Türkiye'ye hiç getirilmediği, buna karşılık alım satım zincirinde birden fazla Türkiye mukimi şirketin bulunduğu işlemlerde, indirimin kapsamı ve kazancın Türkiye'ye transferi şartının uygulanması tartışmaya açıktır.

Konuyu somut bir örnek üzerinden değerlendirmek istiyorum.

2. İşlemin Yapısı

Türkiye'de yerleşik A şirketi, Çin'deki bir satıcıdan 10.000 USD bedelle satın aldığı malı, Türkiye'ye hiç getirmeden ve mal yurt dışındaki bir gemide bulunurken yine Türkiye'de yerleşik B şirketine 11.000 USD bedelle satmaktadır.

B şirketi de söz konusu malı Türkiye'ye getirmeksizin yurt dışında yerleşik C şirketine 12.000 USD bedelle satmaktadır.

Bu işlemler sonucunda, başka herhangi bir gider bulunmadığı varsayımı altında, A ve B şirketleri ayrı ayrı 1.000 USD, toplamda ise 2.000 USD kazanç elde etmektedir.

Ödeme akışında ise B şirketi, A şirketine olan 11.000 USD tutarındaki borcunu Türkiye'deki banka hesabından ödemektedir. Yurt dışındaki C şirketi ise 12.000 USD tutarındaki satış bedelini B şirketinin Türkiye'deki banka hesabına transfer etmektedir.

Dolayısıyla malın fiziki hareketi tamamen yurt dışında gerçekleşmekte, Türkiye'ye yalnızca ödeme işlemleri kapsamında para girişi ve çıkışı olmaktadır.

İlk bakışta oldukça basit görünen bu işlem, KVK 10/1-i kapsamında iki önemli hukuki tartışmayı beraberinde getirmektedir. Bunlardan ilki, Türkiye mukimi şirketler arasında gerçekleşen mal alım satımlarının indirim kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği; ikincisi ise kazancın Türkiye'ye transfer edilmesi şartının zincirleme işlemlerde ne şekilde uygulanacağıdır.

3. Türkiye Mukimi Şirketler Arasındaki Satışların İndirim Kapsamında Değerlendirilmesi

KVK 10/1-i hükmü incelendiğinde, düzenlemenin iki farklı faaliyeti kapsadığı görülmektedir.

Bunlardan ilki, yurt dışından satın alınan malların Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satılması; ikincisi ise yurt dışında gerçekleşen mal alım satımlarına aracılık edilmesidir.

Kanun koyucu, aracılık faaliyetleri bakımından satıcı ve alıcının Türkiye'de bulunmaması şartını açıkça öngörmüş olmasına rağmen, doğrudan mal alım satımı işlemleri bakımından aynı sınırlamaya yer vermemiştir.

Bu ayrımın önemli olduğunu düşünüyorum.

Kanun koyucunun aynı bent içerisinde düzenlediği iki farklı faaliyet türünden yalnızca birisi bakımından tarafların Türkiye'de bulunmaması şartını öngörmüş olması, söz konusu şartın diğer faaliyet türüne kendiliğinden uygulanamayacağını göstermektedir.

Bu çerçevede, mal alım satımı işlemleri bakımından esas alınması gereken unsurun, tarafların Türkiye'de yerleşik olup olmamasından ziyade malın nereden satın alındığı, satışın nerede gerçekleştiği ve malın Türkiye'ye getirilip getirilmediği olduğu kanaatindeyim.

Ancak burada iki ayrı yorum sorunu bulunmaktadır.

3.1. A şirketinin satışının değerlendirilmesi

A şirketi, malı Çin'deki satıcıdan satın almakta ve Türkiye'ye hiç getirmeksizin Türkiye mukimi B şirketine satmaktadır.

Dolayısıyla malın yurt dışından satın alınması ve Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satılması şartları karşılanmaktadır.

Satışın yapıldığı B şirketinin Türkiye mukimi olması, Kanun'da doğrudan mal alım satımı işlemleri için açıkça yasaklanan bir durum değildir.

Bu nedenle, mal üzerindeki tasarruf hakkının gerçekten yurt dışında devredildiğinin ve işlemin bir mal alım satımı niteliğinde olduğunun tevsik edilmesi şartıyla, A şirketinin elde ettiği kazancın indirim kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

3.2. B şirketinin alış ve satışının değerlendirilmesi

B şirketi açısından ise ilave bir yorum sorunu ortaya çıkmaktadır.

B şirketi malı Türkiye mukimi A şirketinden satın almakla birlikte, söz konusu alış işlemi mal yurt dışında bulunduğu sırada gerçekleşmektedir. Ayrıca B şirketi de malı Türkiye'ye getirmeden yurt dışındaki C şirketine satmaktadır.

Burada Kanun'da yer alan "yurt dışından satın alınan mallar" ifadesinin nasıl yorumlanacağı önem kazanmaktadır.

Bu ifade, malın satın alındığı sırada fiziken yurt dışında bulunmasını mı, yoksa satıcının da yurt dışında yerleşik olmasını mı gerektirmektedir?

Kanaatimce, düzenlemenin lafzı ve amacı birlikte değerlendirildiğinde, malın satın alındığı yerin ve fiili hareketinin esas alınması daha isabetlidir. Kanun koyucu satıcının yurt dışında yerleşik olmasını şart koşmak isteseydi, aracılık faaliyetlerinde olduğu gibi bunu açıkça düzenleyebilirdi.

Buna karşılık, söz konusu ifadenin yurt dışındaki bir satıcıdan yapılan alımları ifade ettiği yönünde dar bir yorum benimsenmesi de mümkündür.

26 Seri No.lu Tebliğ'de yer alan örneklerde satıcıların yurt dışında yerleşik olması, idarenin bu yönde bir değerlendirme yapabileceğini göstermektedir.

Ancak örneklerde yurt dışındaki satıcılara yer verilmiş olması, Kanun'da bulunmayan bir yerleşiklik şartının doğrudan mal alım satımlarına da uygulanması için tek başına yeterli olmamalıdır.

Bu nedenle B şirketinin de indirimden yararlanabilmesi gerektiği görüşünde olmakla birlikte, bu hususun uygulamada çok tartışma yaratacağını düşünüyorum.

4. 26 Seri No.lu Tebliğ'in 4 Numaralı Örneği ve Antrepo Tartışması

Bu değerlendirmede üzerinde özellikle durulması gereken düzenleme, 26 Seri No.lu Tebliğ'in 10.7.1 bölümünde yer alan 4 numaralı örnektir.

Söz konusu örnekte, Almanya'dan satın alınan malların Türkiye'ye getirilerek gümrüklü antrepoda depolandığı, serbest dolaşıma sokulmadan ve herhangi bir işleme tabi tutulmadan Bulgaristan mukimi bir firmaya satıldığı görülmektedir.

Tebliğ'de, diğer şartların sağlanması kaydıyla bu işlemden elde edilen kazancın %95'inin indirim konusu yapılabileceği açıklanmıştır.

Buna karşılık, antrepoda bulunan malların Türkiye'deki bir alıcıya satılması veya serbest dolaşıma sokulması durumunda indirimden yararlanılamayacağı belirtilmektedir. Buradaki "veya" ifadesi iki ayrı durumu ifade etmektedir. Yani, malın Türkiye'deki bir alıcıya satılması ve serbest dolaşıma sokulması ayrı ayrı indirim şartını ihlal etmektedir. Daha açık bir ifadeyle, mal serbest dolaşıma sokulmasa bile antrepoda Türkiye'deki bir alıcıya satılırsa indirim şartı ihlal edilmektedir.

Bu örnek ilk bakışta, Türkiye'de yerleşik bir alıcıya gerçekleştirilen satışların indirim kapsamında olmadığı yönündeki görüşü desteklemektedir. Ancak örnekteki işlemin niteliği ile inceleme konusu yaptığımız zincirleme ticaret işlemi arasında önemli bir fark bulunmaktadır.

Öncelikle, gümrüklü antrepoların hukuki statüsünün doğru değerlendirilmesi gerekir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 2 nci maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını, kara sularını, iç sularını ve hava sahasını kapsamaktadır.

Aynı Kanun'un 93 üncü maddesinde ise gümrük antrepo rejimi düzenlenmiştir. Antrepoda bulunan eşyanın serbest dolaşıma girmemiş olması, söz konusu eşyanın fiziken veya hukuken Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunduğu anlamına gelmemektedir.

Dolayısıyla gümrüklü antrepolar Türkiye topraklarında ve Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde bulunmakta, ancak burada depolanan serbest dolaşımda olmayan eşyaya özel bir gümrük rejimi uygulanmaktadır.

Burada dikkat çekici olan husus, Kanun'da malların Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satılması öngörülmüş olmasına rağmen, Tebliğ'in 4 numaralı örneğinde Türkiye'ye fiilen getirilerek antrepoya alınmış malların yurt dışına satışının da indirim kapsamında kabul edilmesidir.

Başka bir ifadeyle, Tebliğ uygulamasında malın yalnızca fiziki konumu değil, serbest dolaşıma girip girmemesi de belirleyici hale gelmektedir.

İdarenin bu yaklaşımı, düzenlemenin amacına uygun olarak serbest dolaşıma girmeyen malların uluslararası ticaretini de teşvik kapsamına alma yönünde değerlendirilebilir. Bununla birlikte, Kanun'daki açık ifade ile Tebliğ'de benimsenen yaklaşımın tam olarak örtüştüğünü söylemek de kolay değildir.

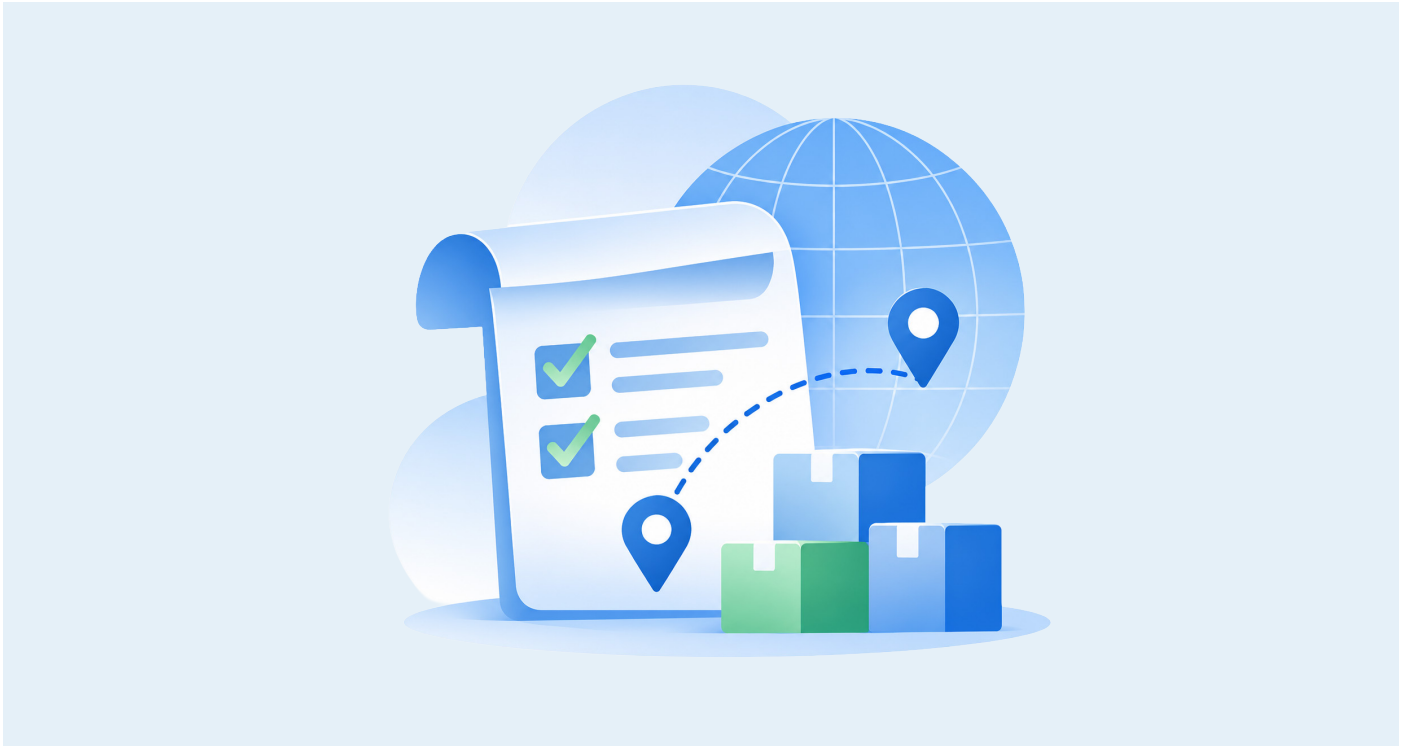
Benim burada üzerinde durmak istediğim husus ise biraz daha farklı.

Tebliğ'in 4 numaralı örneğinde mallar Türkiye'ye fiilen getirilmiş, Türkiye'deki bir antrepoda depolanmış ve burada satılmıştır. Buna karşılık, inceleme konusu işlemde malın Türkiye'ye getirilmesi, Türkiye'de depolanması veya Türkiye'de herhangi bir fiziki tasarrufa konu edilmesi söz konusu değildir.

Mal, satın alındığı andan nihai alıcıya satışına kadar yurt dışında bulunmaktadır.

Bu nedenle, antrepoda bulunan malların Türkiye'deki bir alıcıya satılması halinde indirimden yararlanılamayacağı yönündeki açıklamanın, malların hiçbir aşamada Türkiye'ye gelmediği işlemlere de doğrudan uygulanmasını doğru bulmuyorum.

Esasen 4 numaralı örneğin, fiziksel olarak Türkiye'de bulunan ve özel bir gümrük rejimine tabi tutulan malların satışına özgü olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Aksi yönde yapılacak bir yorumla, Tebliğ'deki belirli bir örnekten hareket edilerek Kanun'da açıkça öngörülmeyen genel bir yerleşiklik şartı oluşturulmuş olacaktır.

Bununla birlikte, idarenin antrepodaki malın Türkiye mukimi bir alıcıya satışını indirim dışında tutması, alıcının yerleşikliğini uygulamada bağımsız bir kriter olarak değerlendirme eğiliminde olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle söz konusu açıklamanın yarattığı hukuki belirsizlik önümüzdeki dönemde çokça tartışılacaktır diye düşünüyorum.

Tartışmanın bu noktada yalnızca Tebliğ'deki bir örneğin nasıl yorumlanacağından ibaret olmadığını düşünüyorum. Anayasa'nın 73 üncü maddesinde ifadesini bulan vergilerin kanuniliği ilkesi gereğince, kanunla tanınan bir indirim hakkının kapsamı, tebliğdeki örneklerden hareketle Kanun'da yer almayan şartlar getirilerek daraltılamaz. İdarenin uygulamayı açıklama yetkisi ile kanuni düzenlemeye yeni bir sınırlama eklenmesi birbirinden farklıdır. Bu nedenle 4 numaralı örnekteki Türkiye'de yerleşik alıcıya ilişkin açıklamanın, malın hiçbir aşamada Türkiye'ye getirilmediği zincirleme satışlara genel bir kural olarak uygulanması, Kanun'un öngörmediği bir sınırlamaya dönüşebilecektir.

Üstelik uluslararası emtia ticaretinde, özellikle deniz yoluyla taşınan bir yükün varış noktasına ulaşmasından önce farklı tacirler arasında birden fazla kez el değiştirmesi istisnai bir durum değildir. Birbirini izleyen gerçek mal alım satımlarının yalnızca aracılık faaliyetlerinden ayrılması elbette gerekir. Bununla birlikte, mal üzerindeki mülkiyet ve ticari risklerin gerçekten devredildiği işlemlerde, sırf taraflardan birinin Türkiye mukimi olması nedeniyle indirim hakkının ortadan kalkması, Türkiye'deki şirketlerin bu ticaret zincirlerinde yer almasını güçleştirecektir.

Kanun'da kazancın Türkiye'ye transferinin açık bir şart olarak öngörülmesi, bu faaliyetlerden sağlanan ekonomik değerin Türkiye'ye kazandırılmasına verilen önemi göstermektedir. Ancak indirim kapsamının Kanun'un lafzını aşacak biçimde dar yorumlanması, söz konusu ticari faaliyetlerin Türkiye yerine Dubai gibi uluslararası ticaret merkezlerinde yapılandırılmasını teşvik edebilir. Böyle bir sonuç, düzenlemenin ulaşmak istediği ekonomik faydayı azaltacaktır. Bu bakımdan 4 numaralı örneğin, Türkiye'ye hiç getirilmeyen malların yurt dışında gerçekleşen zincirleme satışları açısından tereddüde yol açmayacak şekilde açıklığa kavuşturulmasının, gerektiği takdirde de yeniden düzenlenmesinin isabetli olacağı kanaatindeyim.

5. Kazancın Türkiye'ye Transfer Edilmesi Şartı

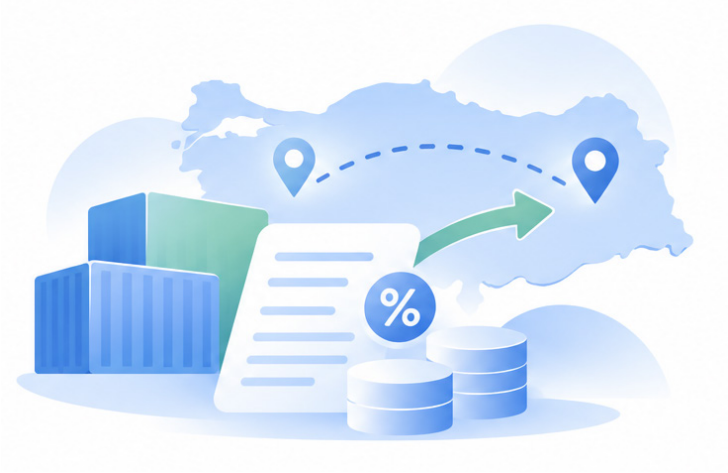
Kanaatimce, zincirleme transit ticaret işlemlerindeki asıl önemli sorun kazancın Türkiye'ye transfer edilmesi şartında ortaya çıkmaktadır.

KVK 10/1-i hükmüne göre, indirimden yararlanılabilmesi için kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması gerekmektedir.

26 Seri No.lu Tebliğ'de de bu süre içerisinde Türkiye'ye transfer edilmeyen kazançlar için indirimden yararlanılamayacağı, sonradan gerçekleştirilecek transferlerin ise bu hakkı sağlamayacağı açıklanmıştır.

Söz konusu şartın amacı, indirimden yararlanan faaliyetler sonucunda elde edilen kazancın Türkiye ekonomisine kazandırılmasıdır.

Ancak zincirleme satış işlemlerinde, kazancın Türkiye'ye transferi şartının her mükellef bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi ile işlemin ekonomik bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi farklı sonuçlara yol açabilmektedir.

5.1. Doğrudan satış ile zincirleme satışın karşılaştırılması

Örneğimizde A şirketinin malı Çin'den 10.000 USD bedelle satın alıp doğrudan yurt dışındaki C şirketine 12.000 USD bedelle sattığını varsayalım.

Bu durumda A şirketi 2.000 USD kazanç elde edecektir. Söz konusu kazancın Türkiye'ye transfer edilmesi ve diğer şartların sağlanması halinde %95 kazanç indiriminden yararlanabilecektir.

Ancak aynı işlemde araya B şirketinin girmesi halinde, A şirketinin kazancı 1.000 USD'ye, B şirketinin kazancı da 1.000 USD'ye dönüşmektedir.

A şirketi satış bedeli olan 11.000 USD'yi Türkiye'deki B şirketinden tahsil etmekte, B şirketi ise yurt dışındaki C şirketinden 12.000 USD tahsil etmektedir.

Bu durumda A şirketinin kazancı zaten Türkiye'de bulunan banka hesabına tahsil edilmiş olmasına rağmen, Türkiye'deki iki banka hesabı arasındaki transferin yurt dışından Türkiye'ye transfer şartını karşılayıp karşılamadığı tartışmalı hale gelmektedir.

Burada dikkat çekmek istediğim husus, kazancın elde edilmesi ile kazancın Türkiye'ye transfer edilmesinin birbirinden farklı kavramlar olmasıdır.

A şirketi açısından elde edilen kazanç Türkiye'deki banka hesabında bulunmaktadır. Dolayısıyla bu kazancın Türkiye'ye ayrıca getirilmesi, işlemin mevcut ödeme yapısı içerisinde fiilen mümkün değildir.

Kanun'daki şartın mutlaka yurt dışındaki bir hesaptan Türkiye'deki hesaba yapılan para transferi şeklinde yorumlanması halinde, A şirketinin indirimden yararlanamayacağı sonucuna ulaşılabilecektir.

Ancak bu yorumun düzenlemenin amacıyla ne ölçüde bağdaştığı yukarıda belirttiğim hususlar da göz önünde bulundurulduğunda tartışmalıdır.

5.2. İşlemin ekonomik bütünlüğü açısından değerlendirme

Zincirleme satış işleminin ekonomik sonuçları incelendiğinde, A şirketinin doğrudan C şirketine satış yapması ile araya B şirketinin girmesi arasında Türkiye'ye kazandırılan toplam ticari kazanç açısından bir farklılık bulunmamaktadır.

Her iki durumda da Çin'den 10.000 USD bedelle alınan mal, nihai olarak yurt dışındaki C şirketine 12.000 USD bedelle satılmakta ve toplam 2.000 USD brüt ticari kazanç elde edilmektedir.

Zincirleme işlemde A ile B arasındaki 11.000 USD tutarındaki ödeme, Türkiye'de yerleşik iki kurum arasındaki bir para hareketinden ibarettir.

Türkiye'deki şirketler birlikte değerlendirildiğinde, bu ödeme bir taraf açısından çıkış, diğer taraf açısından giriş niteliğinde olduğundan toplam nakit akışını değiştirmemektedir.

Nihai olarak yurt dışından Türkiye'ye gelen satış bedeli yine 12.000 USD'dir. Çin'deki satıcıya yapılan 10.000 USD ödeme de dikkate alındığında, basitleştirilmiş örneğimizde Türkiye'ye kazandırılan net ticari tutar 2.000 USD olmaktadır.

Bu yönüyle, aynı ekonomik faaliyetin iki Türkiye mukimi şirket tarafından gerçekleştirilmesi, toplam kazancın niteliğini ve Türkiye'ye kazandırılan ekonomik değeri değiştirmemektedir.

Bence düzenlemenin amacı dikkate alındığında, B şirketi tarafından yurt dışından tahsil edilen tutarın A ve B şirketlerinin toplam 2.000 USD kazancını karşılaması halinde, her iki şirket bakımından da kazancın Türkiye'ye kazandırılması şartının ekonomik anlamda yerine getirildiği kabul edilmelidir.

Ancak burada önemli bir hukuki sorun bulunmaktadır.

A ve B şirketleri ayrı kurumlar vergisi mükellefleridir. Her iki şirketin kazancı ve indirim hakkı birbirinden bağımsız olarak belirlenmektedir.

Bu nedenle, B şirketinin yurt dışından gerçekleştirdiği tahsilatın A şirketi bakımından da transfer şartını karşıladığının kabul edilmesi, mevcut Kanun ve Tebliğ hükümlerinden doğrudan çıkarılabilecek tartışmasız bir sonuç değildir.

Vergi Usul Kanunu'nun 3 üncü maddesinde yer alan işlemlerin gerçek mahiyetinin esas alınması ilkesi, ekonomik bütünlüğün değerlendirilmesi bakımından önem taşımakla birlikte, ayrı tüzel kişiliklerin ve ayrı vergisel yükümlülüklerin kendiliğinden ortadan kaldırılması sonucunu doğurmaz.

Dolayısıyla burada savunduğum yaklaşım, mevcut düzenlemenin ekonomik amacına uygun bir yorumdur. Bunun idare tarafından benimsenmesi için ayrıca açıklama yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

6. Kazanç Tutarı, Transfer Edilen Tutar ve İşlemin Gerçek Mahiyeti

Konunun bir diğer boyutu da Türkiye'ye transfer edilmesi gereken tutarın belirlenmesidir.

Kanun'da Türkiye'ye transfer edilmesi şartına bağlanan tutar satış hasılatı değil, elde edilen kazançtır.

Nitekim 26 Seri No.lu Tebliğ'in 10.7.2.1 bölümünde indirime konu kazancın, ilgili faaliyetlerden elde edilen hasılattan bu faaliyetler nedeniyle yüklenilen gider ve maliyet unsurlarının düşülmesi suretiyle belirleneceği açıklanmıştır.

Dolayısıyla örneğimizde 12.000 USD'nin tamamının Türkiye'ye getirilmesi, sırf bu tutar tahsil edildiği için zorunlu olan bir şart şeklinde değerlendirilmemelidir. Önemli olan ilgili faaliyet sonucunda elde edilen kazancın Türkiye'ye transfer edilmesidir.

Bununla birlikte, satış hasılatının birden fazla mükellef arasında paylaşılması halinde, hangi tutarın hangi mükellefin kazancına ilişkin transfer şartını sağladığı sorunu ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca örneğimizde 1.000'er USD olarak hesaplanan kazançlar, yalnızca alış ve satış bedelleri arasındaki farkı göstermektedir. Fiili uygulamada navlun, sigorta, komisyon, finansman giderleri ve diğer doğrudan veya dolaylı giderlerin de dikkate alınması gerekmektedir.

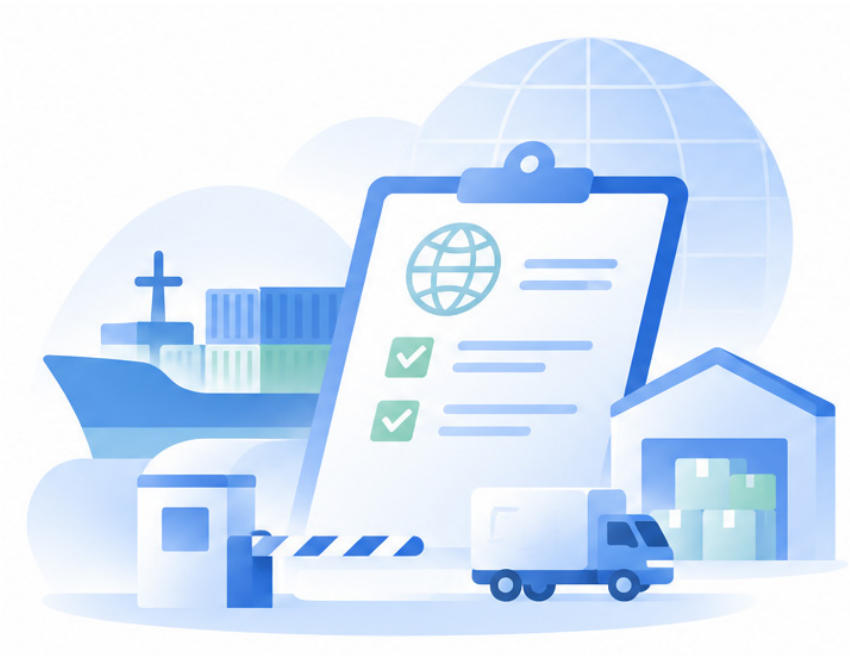
İndirime konu faaliyetlerin hasılat, maliyet ve gider unsurlarının ayrı ayrı izlenmesi, indirimin hesaplanması açısından zorunludur.

Bunun yanında, zincirleme işlemlerin gerçek mahiyetinin de ortaya konulması gerekir.

Mal üzerindeki mülkiyet ve tasarruf hakkının gerçekten A şirketinden B şirketine, B şirketinden de C şirketine geçmiş olması; ticari risklerin ilgili şirketler tarafından üstlenilmesi ve işlemlerin yalnızca fatura düzenlenmesinden ibaret olmaması önemlidir.

Gemide yapılan satışın yurt dışında gerçekleştiğinin değerlendirilmesinde, geminin satış sırasındaki konumu ile konşimento, teslim şartları, sözleşmeler ve mülkiyet devrine ilişkin belgeler birlikte incelenmelidir.

Gerçekte herhangi bir ticari risk veya tasarruf hakkı üstlenilmeksizin yalnızca alıcı ile satıcı arasında bağlantı kurulması durumunda, işlemin mal alım satımından ziyade aracılık faaliyeti olarak değerlendirilmesi daha doğrudur. Böyle bir durumda ise Kanun'da aracılık faaliyetleri için açıkça öngörülen alıcı ve satıcının Türkiye'de bulunmaması şartı geçerli olacaktır.

7. Sonuç ve Değerlendirme

KVK 10/1-i ile getirilen %95 kazanç indiriminin, Türkiye'de yerleşik şirketlerin uluslararası mal ticaretinde daha fazla rol üstlenmesini teşvik eden önemli bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Bununla birlikte, uluslararası ticaret yalnızca bir şirketin yurt dışındaki satıcıdan mal satın alarak doğrudan başka bir yabancı şirkete satmasından ibaret değildir.

Günümüzde aynı malın birden fazla şirket arasında el değiştirdiği, işlemlerin farklı ülkelerde organize edildiği ve malların fiziki hareketi ile ticari ve finansal hareketlerin birbirinden ayrıştığı çok sayıda iş modeli bulunmaktadır.

Kanaatimce, bu tür işlemlerde indirim hakkının değerlendirilmesinde malın fiili hareketi, satın alındığı ve satıldığı yer, ticari işlemin gerçek mahiyeti ve elde edilen kazancın Türkiye'ye kazandırılması birlikte dikkate alınmalıdır.

Özellikle Kanun'da aracılık faaliyetleri için öngörülen alıcı ve satıcının Türkiye'de bulunmaması şartının, doğrudan mal alım satımı işlemlerine de genişletilerek uygulanması doğru olmayacaktır.

26 Seri No.lu Tebliğ'in 4 numaralı örneğinde antrepodaki malların Türkiye'deki alıcıya satışının indirim dışında tutulması, malların Türkiye'ye hiç getirilmediği ve mülkiyet devrinin yurt dışında gerçekleştiği işlemlerin de aynı şekilde değerlendirilmesini gerektirmemektedir.

Kazancın Türkiye'ye transferi bakımından ise düzenlemenin ekonomik amacının esas alınması gerektiği görüşündeyim.

Örneğimizde olduğu gibi, aynı malın nihai olarak yurt dışındaki alıcıya satıldığı ve toplam kazancın Türkiye'ye kazandırıldığı bir işlemde, araya Türkiye mukimi başka bir şirketin girmesi nedeniyle kazancın bir bölümünün indirim dışında kalmasını düzenlemenin amacıyla bağdaştırmakta güçlük çekiyorum.

Bununla birlikte, ayrı mükelleflerin kazançlarının ve para hareketlerinin birlikte değerlendirilmesine imkân veren açık bir hükmün bulunmaması, mevcut düzenlemenin en önemli eksikliklerinden biridir.

Bu nedenle, hem Türkiye mukimi şirketler arasında yurt dışında gerçekleştirilen zincirleme mal satışlarının kapsamı hem de kazancın Türkiye'ye transferi şartının bu işlemlerde nasıl uygulanacağı konusunda Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından ilave açıklama yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Özellikle Tebliğ'in 4 numaralı örneğinin, Kanun'da yer almayan genel bir yerleşiklik şartı doğurmayacak biçimde gözden geçirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Sonuç olarak, örneğimizdeki A ve B şirketlerinin her ikisinin de söz konusu indirimden yararlanabilmesi gerektiği kanaatindeyim. Ancak bu görüşün mevcut mevzuatın tartışmasız sonucu olmadığını, özellikle kazancın transferi bakımından idarenin daha dar bir yorum benimseyebileceğini de belirtmek gerekir.

Vergisel teşviklerin amacı ekonomik faaliyetleri desteklemek olmalıdır. Aynı ticari sonuca ulaşan işlemler arasında, yalnızca malın kaç şirket üzerinden satıldığına veya Türkiye'ye gelen paranın hangi şirketin banka hesabına yatırıldığına bağlı olarak farklı vergisel sonuçlar doğması, teşvikten beklenen faydayı sağlamaz.

Emre MALKOÇ

İndirimli Oran Uygulamaları 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

Madde 28

Katma değer vergisi oranı, vergiye tabi her bir işlem için % 10'dur. Cumhurbaşkanı bu oranı, dört katına kadar artırmaya, % 1'e kadar indirmeye, bu oranlar dahilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir.(1)

(1) 700 sayılı KHK'nın 90 ıncı maddesi ile bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir. (Yürürlük 9/7/2018)

6322 sayılı Kanunun 22 nci maddesi ile "perakende safhası için" ibaresi "perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için" ibaresi ile değiştirilmiştir. (Yürürlük yapı ruhsatı 1/6/2012 tarihinden önce alınan konut inşaatı projeleri ile kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştirakleri tarafından ihalesi bu tarihten önce yapılan konut inşaatı projelerine ilişkin konut teslimleri hariç olmak üzere 15/6/2012 tarihinde)

3505 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile değiştirilmiştir. (Yürürlük 1/1/1989 tarihinden geçerli olmak üzere 10/12/1988) Değişmeden önceki hali " Katma Değer Vergisinin nispeti vergiye tabi her işlem için % 10'dur. Bakanlar Kurulu bu nispeti,

1. %15'e kadar artırmaya, %5'e kadar indirmeye, bu nispetler dahilinde muhtelif mal ve hizmetler için farklı vergi nispetleri tespit etmeye,

2. Temel gıda maddeleri, tarım ürünleri ve 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre finansal kiralamaya konu olan malların teslimi ile bu malların kiralanması işlemleri için ayrı ayrı veya bir arada (sıfır)'a kadar indirmeye veya kanunî haddine çıkarmaya, Yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir."

3316 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilmiştir. (Yürürlük 1/12/1986) Değişmeden önceki hali "Katma Değer Vergisinin nispeti vergiye tabi her işlem için % 10'dur. Bakanlar Kurulu bu nisbeti temel gıda maddeleri ile tarım ürünlerinin her biri için "0" (sıfır)'a kadar indirmeye yetkilidir.

Bakanlar Kurulu gazete, dergi, kitap ve benzeri yayınların (6.3.1986 tarihli ve 3266 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket ettikleri tespit edilenler hariç) her biri için ayrı ayrı veya bir arada olmak üzere kanuni vergi nispetini yarısına kadar indirmeye, bu indirimin sınırlarını, usul ve esaslarını belirlemeye ve indirilen bu oranları kanuni seviyelerine kadar yükseltmeye yetkilidir.

Bakanlar Kurulu 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre finansal kiralamaya konu olan malların ithali ile bu malların yurtdışından kiralanması işlemlerinde kanuni vergi nispetini ayrı ayrı "0" (sıfır)' a kadar indirmeye, indirilen nispetleri kanuni seviyesine kadar yükseltmeye yetkilidir."

3297 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile değiştirilmiştir. (Yürürlük 20/6/1986) Değişmeden önceki hali "Katma Değer Vergisinin nispeti vergiye tabi her işlem için % 10'dur. Bakanlar Kurulu bu nisbeti temel gıda maddeleri için «0» (sıfır)'a kadar indirmeye yetkilidir."

Açıklama

KDV İadesine Konu Olan Durumlar

• Söz konusu indirimli orana (%1 veya %10) tabi mal ve hizmetleri üreten ya da satan mükellefler, alımlarında %20 genel oranda KDV ödeyip satışlarını %1 veya %10 KDV ile yaptıkları için aradaki farkı beyannamelerinde indirim konusu yaparlar. İndirilemeyen ve bünyede kalan bu KDV farkı KDV İadesi olarak mükellefe geri ödenir.

Sektörler

%1 Orana Tabi Ana Konular (I Sayılı Liste)

• Temel Gıda Maddeleri: Un, ekmek, bakliyat, süt, peynir, yumurta, zeytin, sıvı yağlar, taze meyve ve sebze gibi toptan veya perakende satılan tüm temel gıda ürünleri.

• Konut Teslimleri: Net alanı 150 m²'ye kadar olan konut teslimleri (ruhsat tarihi, bölge ve metrekare rayiç değerine bağlı özel şartlarla).

• Tarım ve Hayvancılık: Tohumluk, fidan, gübre, yemler, canlı hayvan teslimleri ve tescilli tohumlar.

• Basın ve Yayın: Gazete ve dergiler (süreli yayınlar).

•Finansal Kiralama: Belirli makine ve teçhizatların finansal kiralama (leasing) yoluyla kiralanması.

%10 Orana Tabi Ana Konular (II Sayılı Liste)

• Yeme-İçme Hizmetleri: Lokanta, restoran, kafe, pastane gibi işletmelerde sunılan tüm yeme-içme hizmetleri (alkollü içecekler hariç).

• Konaklama Hizmetleri: Otel, motel, pansiyon, tatil köyü ve benzeri konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmetleri.

• Tekstil, Giyim ve Deri Ürünleri: İplik, kumaş, hazır giyim, ayakkabı, çanta ve tekstil hammaddeleri.

•Eğitim ve Öğretim Hizmetleri: Özel okullar, üniversiteler, kreşler ve kurslar tarafından sunılan eğitim hizmetleri.

• Sağlık Hizmetleri ve Tıbbi Cihazlar: İnsansağlığına yönelik tıbbi teşhis/tedavi hizmetleri, ilaçlar, tıbbi cihaz ve protezler.

• Kültür ve Sanat: Tiyatro, opera, bale, müze ve ören yeri giriş ücretleri ile kitap teslimleri.

• Temizlik ve Hijyen Maddeleri: Sabun, şampuan, deterjan, dezenfektan, tuvalet kağıdı, hasta ve bebek bezleri.

Mevzuat Esasları ve Güncel Kurallar

Kat karşılığı inşaat işlerinde teslim ve KDV iadesi mekanizması şu esaslara dayanır:

Çifte Teslim İlkesi: Kat karşılığı inşaat işlerinde teslim ve KDV iadesi mekanizması şu esaslara dayanır

İskan (Tamamlanma)Şartı: İnşaat tamamlanmadan veya fiili kullanım başlamadan KDV iadesi doğmaz.

Emsal Bedel Esası (VUK Madde 267): Müteahhidin arsa sahibine teslim ettiği bağımsız bölümlerin fatura bedeli, toplam inşaat maliyetine göre hesaplanan maliyet bedeline %10 eklenerek (VUK 267/2) emsal bedel üzerinden belirlenir.

Emsal Bedel Esası (VUK Madde 267): Arsa sahibine verilen konutların maliyeti, müteahhidin kendisine kalan bağımsız bölümlere arsa maliyeti olarak aktarılır.

KDV Oranları:

• 01.04.2022 Sonrası Ruhsatlı Standart Projeler: Net alanı 150 m²'ye kadar konutlar %10 KDV'ye tabidir. (150 m² üzeri kısım %20).

• 6306 Sayılı Kanun (Kentsel Dönüşüm) Kapsamı: 150 m²'ye kadar konut teslimleri %1 KDV'ye tabidir.

• İmalat Girdileri KDV Oranı: Çimento, demir, işçilik vb. alımlarda genel KDV oranı %20'dir.

İnşaat Sektöründe İndirimli Oran KDV İadesi Hesaplaması

• İnşaat sektöründe iade hesabı proje/konut bazlı yapılır. En kritik unsur, inşaatın tamamlanmış (iskan alınmış) olması ve stoktaki/satılmayan konutların iade hesabına dahil edilmemesidir.

Özel Esaslar ve Maliyet Unsurları:

• Direkt Yüklenimler: Çimento, demir, tugla, işçilik, hazır beton, tesisat malzemeleri vb. inşaatın imalatında kullanılan alımlara ilişkin %20 oranlı KDV'ler.

• Genel Gider / Amortisman Payı: Şantiye elektrik/suyu, kepçe kiralama, mühendislik/mimarlık hizmetleri gibi ortak giderlerden satılan konutların payına düşen KDV eklenir.

• Stok / Satılmayan Konut Ayrımı: Yapı kullanım izin belgesi (iskan) alınsa dahi henüz satışı yapılmamış konutlara isbet eden imalat KDV'si o yılın iadesine dahil edilemez, stokta kalan konut satıldığı dönemin iade hesabına aktarılır.

• Kat Karşılığı Durumu: Arsa sahibine verilen konutların maliyeti, müteahhidin kendi sattığı konutlara arsa maliyeti olarak dağıtılarak yüklenim KDV'sine dahil edilir.

• Sayılabilir Kalemler: Daire içi kapılar ,Bina giriş kapıları ,Mutfak dolapları, Kombi ve ısıtıcılar, Yangın Merdiveni Kapıları, Petekler Vb.

İnşaat Sektöründe İndirimli Oran KDV İadesi Hesaplaması

• Arsa sahibine teslim edilen bağımsız bölümler için sadece fiili inşaat imalat maliyetleri dikkate alınır (arsa payı maliyete eklenmez)

"Arsa Sahibi Daire İnşaat Maliyeti"="Toplam Fiili İnşaat Harcamaları" /"Toplam Bağımsız Bölüm Sayısı" ×"Arsa Sahibine Verilen Daire Sayısı"

• Müteahhit, arsa sahibine faturayı VUK 267/2 maddesi gereğince Maliyet Bedeli + %5 Toptan Kâr ekleyerek emsal bedel üzerinden keser:

"Arsa Sahibi Fatura Matrahı (Emsal Bedel)"="Arsa Sahibi Daire İnşaat Maliyeti"×1,05

3. Şahıslara Satılan Dairelerin Toplam Maliyeti

Müteahhidin 3. şahıslara satacağı dairelerin maliyeti; kendi imalat maliyeti ile arsa payını elde etmek için arsa sahibine katlandığı arsa maliyetinin toplamından oluşur.

"Müteahhit Dairelerinin Arsa Maliyeti"="Arsa Sahibine Verilen Dairelerin Fiili İnşaat Maliyeti"

"3. Şahıs Satış Maliyeti (1 Daire)"="Dairenin İnşaat Maliyeti"+("Arsa Sahibine Verilen Dairelerin Fiili İnşaat Maliyeti" /"Müteahhitte Kalan Daire Sayısı")

İnşaat Sektöründe İndirimli Oran KDV İadesi Hesaplaması

Örnek Maliyet ve KDV İade Tablosu

Proje Detayı:
10 dairelik proje (Net < 150 m², %10 KDV'ye tabi)

Paylaşım:
%40 Arsa Sahibi (4 daire),
%60 Müteahhit (6 daire)

Toplam Fiili İnşaat Harcaması:
12.000.000 TL
(Yüklenilen KDV %20: 2.400.000 TL)

Maliyet ve İade Adımı	Hesaplama Mantığı	Tutar (TL)
Daire Başına Fiili İnşaat Maliyeti	12.000.000 TL ÷ 10 daire	1.200.000 TL / daire
Arsa Sahibine Verilen 4 Daire İnşaat Maliyeti	4 × 1.200.000 TL	4.800.000 TL
Arsa Sahibine Kesilecek Emsal Fatura (VUK 267)	4.800.000 TL × 1,05 (%5 Kâr)	5.040.000 TL (+ %10 KDV: 504.000 TL)
Müteahhidin Daire Başına Arsa Maliyeti	4.800.000 TL ÷ 6 daire	800.000 TL / daire
3. Şahsa Satılan 1 Dairenin Toplam Maliyeti	1.200.000 TL (İnşaat) + 800.000 TL (Arsa)	2.000.000 TL / daire
Müteahhidin Toplam Yüklenilen KDV'si	İnşaat harcamalarındaki %20 KDV	2.400.000 TL
Satılan Dairelerin Hesaplanan KDV'si (10 Daire)	Satışlar üzerindeki %10 KDV toplamı	1.940.000 TL (örnek satış bedeli üzerinden)
İade Edilebilir Azami KDV	Yüklenilen KDV – Hesaplanan KDV	**460.000 TL**

Burak ÖZTÜRK

Uzaktan Çalışma Yönetmenliği

Uzaktan Çalışma Nedir?

İşçi, işverenin iş organizasyonu içinde işini evinde veya teknolojik iletişim araçlarıyla işyeri dışında yerine getiriyorsa uzaktan çalışma söz konusu olabilir. İşin tamamı veya bir kısmı uzaktan yapılabilir. Bu nedenle haftanın belirli günlerinde işyerinde, diğer günlerinde evde çalışma da Yönetmeliğin kapsamındadır. Düzenleme bir iş ilişkisidir; işçinin işyerine gitmemesi, iş sözleşmesinden doğan hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

Yazılı Sözleşmede Neler Bulunmalı?

Uzaktan çalışmaya ilişkin sözleşme yazılı yapılır. Sözleşmede işin tanımı ve yapılış biçimi, çalışma süresi ve yeri, ücret ve ödeme koşulları, sağlanan ekipman ve bunun korunması, iletişim yöntemi ile genel ve özel çalışma şartları yer almalıdır. Mevcut iş ilişkisi uzaktan çalışmaya dönüştürülüyorsa bu koşulların yazılı olarak belirlenmesi gerekir.

Uygulamada: "Evden çalışacaktır" şeklindeki tek cümle, Yönetmelikte sayılan konuları açıklamak için yeterli bir düzenleme değildir. Özellikle çalışma yeri, saatler, ekipman ve giderler somut olarak yazılmalıdır.

Çalışma Alanı, Ekipman ve Giderler

Uzaktan çalışılacak yerde gerekli düzenlemeler varsa işe başlamadan önce tamamlanır; bunların maliyetinin nasıl karşılanacağını taraflar birlikte belirler. Gerekli malzeme ve iş araçlarını, sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça işverenin sağlaması esastır. İşverenin teslim ettiği araçların bedelini gösteren liste işçiye yazılı olarak verilir; işçinin imzaladığı nüsha özlük dosyasında saklanır. İşin yapılmasıyla doğrudan ilgili zorunlu giderlerin nasıl tespit edilip karşılanacağı da sözleşmede belirtilir.

Uygulamada: Bilgisayar, ekran ve diğer araçların kim tarafından sağlanacağı; bakım, arıza ve iade usulü; doğrudan işle ilgili zorunlu giderlerin nasıl karşılanacağı sözleşmede açık bırakılmamalıdır. Yönetmelik bütün giderler için kendiliğinden geçerli tek bir sabit ödeme tutarı belirlemiyor.

Çalışma Saatleri, Hibrit Çalışma ve Fazla Çalışma

Uzaktan çalışmanın zaman aralığı ve süresi sözleşmede belirtilir. Çalışma saatleri, mevzuattaki sınırlara uyularak taraflarca değiştirilebilir. Yönetmelik, fazla çalışmayı işverenin yazılı talebine ve işçinin kabulüne bağlar; fazla çalışmanın diğer mevzuat koşulları da uygulanır.

25 Eylül 2026'da eklenen ikinci fıkra, işin bir kısmının işyerinde, bir kısmının uzaktan yapılmasına açıkça izin verir. Bu durumda işyerinde ve uzaktan çalışılacak günler ile çalışma saatleri iş sözleşmesinde belirlenmelidir. Örneğin "pazartesi ve salı işyerinde, çarşamba–cuma uzaktan" düzeni kurulabilir; hangi gün hangi saatlerde çalışılacağı da yazılmalıdır.

Bu değişiklik, hibrit çalışma için herkese uygulanacak zorunlu bir gün dağılımı getirmiyor; dağılımın taraflarca kararlaştırılıp sözleşmede gösterilmesini gerektiriyor.

İletişim ve Verilerin Korunması

İşçiyle hangi yöntemle ve hangi zaman aralığında iletişim kurulacağını taraflar belirler. İşveren ayrıca işyeri ve işe ait verilerin korunması ile paylaşılmasına ilişkin kurallar hakkında işçiyi bilgilendirir, gerekli tedbirleri alır ve korunacak verilerin kapsamını sözleşmede belirler. İşçi de bildirilen işletme kurallarına uyar.

Uygulamada: Kurumsal cihaz kullanımı, dosyalara erişim, bilgi paylaşımı ve kayıp cihazın bildirilmesi gibi kurallar yazılı ve anlaşılır olmalıdır. Bu madde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin diğer yükümlülüklerin de ayrıca değerlendirilmesini gerektirir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

İşveren, uzaktan yapılan işin niteliğine göre işçiyi iş sağlığı ve güvenliği önlemleri konusunda bilgilendirmek, gerekli eğitimi vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve temin ettiği ekipmana ilişkin iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdür. Evden çalışma, bu yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

Hangi İşlerde Uzaktan Çalışılamaz?

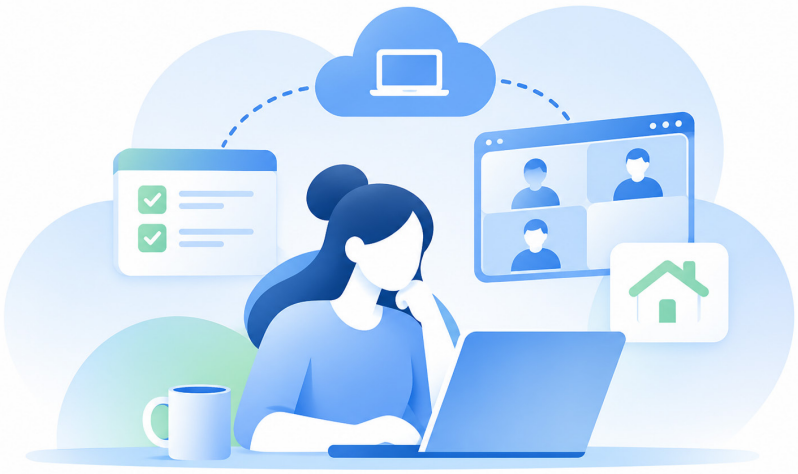
Tehlikeli kimyasal veya radyoaktif maddelerle çalışmayı, bunların işlenmesini ya da atıklarıyla çalışmayı ve biyolojik etkenlere maruz kalma riski bulunan çalışma işlemlerini içeren işlerde uzaktan çalışma yapılamaz. Kamu kurumlarının hizmet alımıyla gördürdüğü işler ve millî güvenlik açısından stratejik birim, proje, tesis veya hizmetlerdeki sınırlamalar ise ilgili kamu kurumunca belirlenir.

Uzaktan Çalışmaya Geçiş ve Geri Dönüş

İş ilişkisi baştan uzaktan çalışma olarak kurulabilir. İşyerinde çalışan bir işçi de işçi ve işverenin anlaşmasıyla uzaktan çalışmaya geçebilir. İşçinin talebi yazılı yapılır; işveren talebi işin ve işçinin uygunluğunu dikkate alarak değerlendirir ve sonucu 30 gün içinde, talebin yapıldığı usulle bildirir. Bu süre, talebin kendiliğinden kabul edildiği anlamına gelmez.

Uzaktan çalışmaya geçen işçi yeniden işyerinde çalışmayı talep edebilir; işveren bu talebi öncelikli değerlendirir. Yönetmelikte belirtilen zorlayıcı nedenlerle işyerinin tamamında veya bir bölümünde uzaktan çalışmaya geçilmesi halinde ise işçinin talebi veya onayı aranmaz.

Sonuç: 25 Eylül 2026 itibarıyla hazırlanacak bir uzaktan veya hibrit çalışma sözleşmesinde en kritik kayıtlar; hangi gün nerede çalışılacağı, çalışma saatleri, ekipman, zorunlu giderler, iletişim ve veri güvenliği kurallarıdır.

2026-2027 eğitim öğretim yılında, organize sanayi bölgelerinin içinde ve dışında faaliyet gösteren özel mesleki ve teknik Anadolu liselerinde okuyan Türk vatandaşı öğrencilere verilecek eğitim ve öğretim desteğinin alan/dal bazında tutarları belirlendi.

• **Destek tutarları;** O.S.B. içi okullar için Tablo-1'de, O.S.B. dışı okullar için Tablo-2'de alan ve dal bazında 9, 10, 11 ve 12. sınıflar ayrı ayrı olmak üzere belirlenmiştir; azami tutar, resmi okullarda bir öğrencinin Devlete maliyetinin 1,5 katını aşamaz.

Tablo 1 - Organize Sanayi Bölgelerinde Açılan Özel Meslekî ve Teknik Anadolu Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar ve Destek Tutarları

Sıra No	Alan Adı	Destek Tutarı (TL)
1	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	66.080,00
2	Bilişim Teknolojileri	62.548,00
3	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	83.642,00
4	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	100.247,00
5	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	97.326,00
6	Gemi Yapımı	100.247,00
7	Gıda Teknolojisi	87.272,00
8	Kimya Teknolojisi	95.758,00
9	Laboratuvar Hizmetleri	66.080,00
10	Makine ve Tasarım Teknolojisi	98.088,00
11	Matbaa Teknolojisi	85.166,00
12	Metal Teknolojisi	95.756,00
13	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	86.576,00
14	Moda Tasarım Teknolojileri	72.313,00
15	Motorlu Araçlar Teknolojisi	104.795,00
16	Plastik Teknolojisi	96.327,00
17	Tekstil Teknolojisi	91.241,00
18	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	85.166,00
19	Uçak Bakım	83.642,00
20	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	104.795,00
21	Yapay Zekâ	91.241,00

Tablo 2 - Organize Sanayi Bölgeleri Dışında Açılan Özel Meslekî ve Teknik Anadolu Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar ve Destek Tutarları

Sıra No	Alan Adı	Destek Tutarı (TL)
1	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	54.197,00
2	Denizcilik	59.137,00
3	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	62.131,00
4	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	59.137,00
5	Gemi Yapımı	59.137,00
6	Gıda Teknolojisi	55.462,00
7	Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı	49.251,00
8	İnşaat Teknolojisi	54.197,00
9	Kimya Teknolojisi	58.127,00
10	Makine ve Tasarım Teknolojisi	59.341,00
11	Motorlu Araçlar Teknolojisi	63.986,00
12	Radyo-Televizyon	54.932,00
13	Tarım	63.986,00
14	Uçak Bakım	54.197,00
15	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	66.007,00

• OSB dışındaki okullarda destek alınabilmesi için okulun bulunduğu il veya ilçe nüfusunun 20.000 ve üzerinde olması zorunludur; ayrıca öğrencilerden yalnızca tebliğde belirlenen destek tutarı kadar eğitim ücreti alınabilir.

• OSB dışındaki okullarda destek alınabilmesi için okulun bulunduğu il veya ilçe nüfusunun 20.000 ve üzerinde olması zorunludur; ayrıca öğrencilerden yalnızca tebliğde belirlenen destek tutarı kadar eğitim ücreti alınabilir.

Ne getiriyor?

Bu tebliğ, 2026-2027 eğitim öğretim yılında organize sanayi bölgelerinin içinde ve dışında faaliyet gösteren özel meslekî ve teknik Anadolu liselerinde okuyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilere devlet tarafından verilecek eğitim ve öğretim desteğinin alan/dal bazındaki tutarlarını ve uygulama kurallarını belirliyor. Destekler 9, 10, 11 ve 12. sınıflar için alanlara göre ayrı ayrı hesaplanmış olup Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanacak. Destek tutarları, devlet okullarında bir öğrencinin devlete maliyetinin en fazla bir buçuk katı olacak şekilde sınırlandırılmıştır.

Kimleri etkiliyor?

• Organize sanayi bölgelerindeki özel meslekî ve teknik Anadolu liselerinde okuyan T.C. vatandaşı öğrenciler

• Organize sanayi bölgeleri dışındaki özel meslekî ve teknik Anadolu liselerinde okuyan TC vatandaşı öğrenciler

• Bu okullara devam eden öğrencilerin velileri

•Özel meslekî ve teknik Anadolu liselerini işleten okul/kurum sahipleri

TEMAS
MONTHLY

TEMA GRUP

DO YOUR BEST